

รายงานการวิจัย

พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและ
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม

Sufficiency Economy of Students of Educational Loan Fund (ELF)

Faculty of Agricultural Technology and Industrial Technology

เทพ เพ็ญมะลิ่ง

สำนักงานคณบดี คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประจำปีงบประมาณ 2560

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

**พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและ
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม**

**Sufficiency Economy of Students of Educational Loan Fund (ELF)
Faculty of Agricultural Technology and Industrial Technology**

เทพ เพ็ญมะลิ่ง

**ตำแหน่งงานคณบดี คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์**

**ทุนอุดหนุนจากงบประมาณรายได้ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ประจำปีงบประมาณ 2560**

(ก)

ชื่องานวิจัย	พฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและ เทคโนโลยีอุตสาหกรรม
ผู้วิจัย	เทพ เพ็ญมะลิ่ง
หน่วยงาน	สำนักงานคณบดี คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ปีเสร็จวิจัย	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตและศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัย และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้ผลการวิจัยดังนี้

การเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจมีค่าเฉลี่ย 3.82 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านรับข้อมูลข่าวสารมีค่าเฉลี่ย 3.50 อยู่ในระดับมาก ด้านการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย 3.45 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และมีค่าเฉลี่ยรวม 3.62 อยู่ในระดับมาก พฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิต พบว่า ด้านการประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้านหรือที่พักอาศัย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.26 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการวางแผนการใช้จ่ายมีค่าเฉลี่ย 3.28 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการดูแลสุขภาพสุภาพมีค่าเฉลี่ย 3.20 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารมีค่าเฉลี่ย 2.95 อยู่ในระดับปานกลาง และด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกาย มีค่าเฉลี่ย 2.64 อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ และมีค่าเฉลี่ยรวม 3.24 อยู่ในระดับปานกลาง

เปรียบเทียบการเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ระหว่างเพศชาย และเพศหญิง พบว่า ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.138 ซึ่งมากกว่า 0.05 ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตระหว่างเพศชาย และเพศหญิง พบว่า ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.474 ซึ่งมากกว่า 0.05 ที่ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

คำสำคัญ : เศรษฐกิจพอเพียง , กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา , พฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิต

Project Research : Sufficiency economy of students. Educational Loan Fund (ELF) Faculty of Agricultural Technology and Industrial Technology

Researcher : Mr. Thep Phaimalung

Faculty : Dean's Office, Faculty of Agricultural Technology and Industrial Technology, Phetchabun Rajabhat University

Year : 2017

Abstract

Research Sufficiency economy of students. Educational Loan Fund (ELF) of This Faculty Agricultural Technology and Industrial Technology. objectives to study behaviors and study factors related to behavior. Living the philosophy of sufficiency economy. By The research using questionnaire. and to analyze the statistical data. The results are as follows.

Knowledge of first the Philosophy on Sufficiency Economy The mean of knowledge was 3.82 at the high level. Secondly, the information was 3.50 at the high level. The learning achievement was 3.45 at the third high level, respectively. The average was 4.26 at the highest level, followed by the spending plan at 3.28 at the moderate level. Health care was at an average level of 3.20. The average cost of food was 2.95 and the average cost of dressing was 2.64, moderate and 3.24 respectively.

Compare learning, understanding and understanding of the philosophy of sufficiency economy to use in life. was 0.138 which is not significantly different from ($P > 0.05$.) The living standard was compared. It was found that the was 0.474 which was not significantly different ($P > 0.05$.)

Keywords : Sufficiency Economy, Educational Loan Fund, Lifestyle Behavior

(ค)

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณนักศึกษาทุกคนที่ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้และให้ข้อมูลด้านต่างๆ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ขอขอบคุณผู้บริหาร อาจารย์ และเพื่อนร่วมงาน คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรมทุกท่านที่ช่วยประสานงานและอนุเคราะห์ในเรื่องเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยจนทำให้โครงการวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่สนับสนุนเงินทุนวิจัยในครั้งนี้ และทำหน้าที่ในการประสานงานจนทำให้การดำเนินโครงการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ตลอดจนข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการผู้ตรวจและประเมินผลงานวิจัยฉบับนี้ ซึ่งช่วยทำให้งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์ ถูกต้อง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เทพ เพ็ญมะลัง

กุมภาพันธ์ 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(ก)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(ค)
กิตติกรรมประกาศ	(จ)
สารบัญ	(ง)
สารบัญตาราง	(ฉ)
สารบัญภาพ	(ช)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย	3
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	3
1.5 ประโยชน์ของโครงการวิจัย	4
1.6 กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	5
2.2 ความหมายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	7
2.3 หลักการที่สำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	14
2.4 ทฤษฎีพฤติกรรมและพัฒนาการของวัยรุ่น	19
2.5 กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)	23
2.6 บริบทของคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	24
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	37
3.1 เครื่องมือการวิจัย	37
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย	39
3.3 สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล	39
3.4 ระยะเวลาและสถานที่ในการดำเนินงานการวิจัย	40

(จ)

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	41
4.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา	41
4.2 ตอนที่ 1 การเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	45
4.3 ตอนที่ 3 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	48
4.4 ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	52
4.5 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าความแตกต่าง	52
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	57
5.1 สรุปผลการวิจัย	57
5.2 อภิปรายผล	51
5.3 ข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก	
ประวัติผู้วิจัย	

(จ)

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงจำนวนนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตรและ เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	26
2.2 จำนวนนักศึกษากู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	26
4.1 แสดงด้านเพศ ของนักศึกษา	41
4.2 แสดงชั้นปีที่ศึกษา	41
4.3 แสดงรายได้ต่อเดือน	42
4.4 แสดงค่าใช้จ่ายต่อเดือน	42
4.5 แสดงภูมิลำเนา	43
4.6 แสดงที่พักอาศัย	43
4.7 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือน (นับรวมนักศึกษา)	44
4.8 แสดงการเดินทางมาศึกษาที่มหาวิทยาลัย	44
4.9 แสดงผลการเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน	45
4.10 แสดงพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	48
4.11 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าความแปรปรวนในแต่ละกลุ่ม (การเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการดำเนินชีวิต)	52
4.12 แสดงผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต	53
4.13 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าความแปรปรวนในแต่ละกลุ่ม (พฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)	54
4.14 แสดงผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ระหว่างเพศชาย และเพศหญิง	55

(๗)

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1.1 กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

4

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นทางออกของนานาชาติทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศที่ประสบกับวิกฤติเศรษฐกิจ สังคม ภัยธรรมชาติ และความยากจน “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นหนึ่งในพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานปรัชญาในการดำรงชีวิตที่ยึดหลักความพอเหมาะพอดี มีเหตุ มีผลและความไม่ประมาท ซึ่งพระองค์ทรงถือปฏิบัติด้วยพระองค์เองอย่างต่อเนื่องยาวนาน ดำรงชีวิตเป็นแบบอย่าง อย่างสมบูรณ์แบบ และทรงพระราชทานพระราชดำริให้คนไทยได้นำไปปฏิบัติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 ดังพระบรมราโชวาทที่ยกมาข้างต้น เมื่อคราววิกฤติเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 คนไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ที่เน้นการกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ได้อัญเชิญปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาประเทศ มุ่งเน้นการบริหารจัดการทุนทางเศรษฐกิจ สังคม ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ โดยมุ่งให้เกิดความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน เกิดการพัฒนาแบบยั่งยืน โดยมีพื้นที่และชุมชนเป็นตัวตั้ง โดยมียุทธศาสตร์สร้างชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งเป็นฐานรากความมั่นคงของประเทศ มีแนวคิดและมุมมองที่ให้เห็นความสำคัญกับภาวะความสมดุลที่เกิดจากทุกองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันอย่างถูกต้อง พอดี มีความสมดุล การพัฒนาต้องอยู่ภายใต้หลักคุณธรรม คือ การกระทำที่นำไปสู่ความสมดุลของการอยู่ร่วมกัน ซึ่งจะต้องเกิดขึ้นในทุกระดับ โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 กำหนดวัตถุประสงค์หลัก 3 ข้อ คือ 1) เพื่อสร้างเสริมศักยภาพชุมชนและการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 2) เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม คุณภาพชีวิตประชาชน บนพื้นฐานการใช้ทุนเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างมีดุลยภาพ และ 3) เพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนให้อยู่ร่วมกับระบบนิเวศน์อย่างเกื้อกูล มีความสงบสุข และสมานฉันท์ โดยกำหนดหลักการและยุทธศาสตร์สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงไว้ ดังนี้คือ 1) สร้างองค์ความรู้/ฐานข้อมูล 2) ค้นหาตัวอย่างรูปธรรมที่หลากหลาย 3) สร้างเพื่อน สานข่าย ขยายผล และ 4) พัฒนาการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ โดยได้คาดหวังผลในระยะยาวที่จะทำให้ 1) คนไทยใช้ชีวิตบนฐานเศรษฐกิจพอเพียง 2) สังคมไทยมีเครือข่ายความร่วมมือ เศรษฐกิจพอเพียง และ 3) การพัฒนาอยู่บนพื้นฐานเศรษฐกิจ

พอเพียง ซึ่งทั้งหมดนี้ให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น การแปลงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ไปสู่การปฏิบัติ จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกระดับชั้น

รัฐบาลได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้ในการพัฒนาประเทศภายใต้กรอบแนวคิดการพึ่งพาตนเองเป็นหลัก ยึดความพอดีหรือทางสายกลาง หลีกเลียงปัจจัยเสี่ยงในการดำเนินงาน สร้างความสมดุล สร้างภูมิคุ้มกัน ภายใต้การมีคุณธรรมและจริยธรรม โดยใช้หลักของ 4 ป. คือ โปร่งใส เป็นธรรม ประหยัด และมีประสิทธิภาพ เป็นตัวกำกับเพื่อนำไปสู่ความสมานฉันท์ ก่อให้เกิด “สังคมอยู่ดีมีสุข” และได้กำหนดนโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดหลักการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม “ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา”

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มาตรา 8 (8) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ ไว้ว่าต้อง ศึกษา วิจัย ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่ง นาม “ราชภัฏ” แปลว่า “คนของพระราชอา” ที่พระองค์ทรงพระราชทานให้กับมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั่วประเทศ 40 แห่ง และตาม พรบ. มหาวิทยาลัยราชภัฏฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ตระหนักถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และในสภาวะปัจจุบันสังคมไทยเกิดความวุ่นวายและความตึงเครียดจากปัจจัยหลายๆ อย่างทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้เกิดภาวะเครียดกันค่อนข้างสูง กระทรวงศึกษาธิการได้ให้สถาบันการศึกษาในทุกระดับ ทุกสังกัด ที่มีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนและร่วมจัดการศึกษา จึงมีส่วนสำคัญในการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสม คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีนักศึกษากองทุนเงินให้กู้เพื่อการศึกษา (กยศ.) จำนวนมาก ซึ่งทางคณะไม่ทราบถึงการดำเนินชีวิตของนักศึกษากองทุนดังกล่าว

ดังนั้น การศึกษาในครั้งนี้จึงมุ่งประเด็นศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษากู้ยืมเงิน กองทุนเงินให้กู้เพื่อการศึกษา (กยศ.) เพื่อจะได้ทราบถึงพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เพื่อนำข้อมูลไปประโยชน์ในการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สัมฤทธิ์ผลกับมหาวิทยาลัยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาผู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้เพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.3.1.1 ศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษา ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา คือ เพศ ปีที่ศึกษา รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ภูมิลำเนา ที่พักอาศัย จำนวนสมาชิกในครอบครัว การเดินทางมาศึกษาที่มหาวิทยาลัย

1.3.1.2 ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วย การเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการได้เรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3.2. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

การศึกษาครั้งนี้ศึกษา ได้แก่ นักศึกษาผู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้เพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ให้คำนิยามศัพท์ เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันดังนี้

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาผู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้เพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การปฏิบัติของนักศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการใช้จ่ายส่วนตัว ด้านบริโภคอาหาร ด้านการแต่งกาย ด้านการดูแลสุขภาพสภาพ ด้านที่พักอาศัย

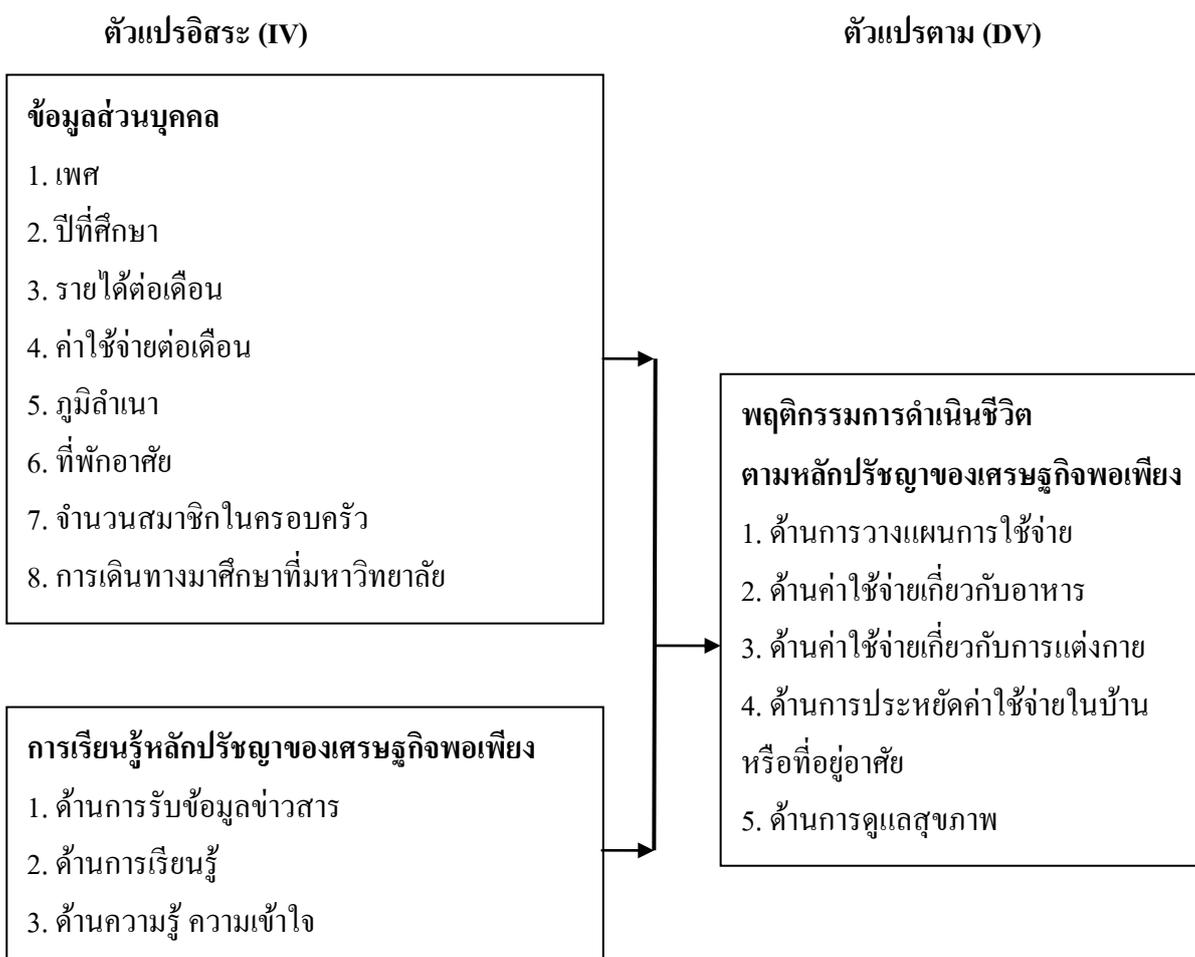
1.5 ประโยชน์ของโครงการวิจัย

1.5.1 ทราบถึงพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาผู้ยืมเงิน กองทุนเงินให้กู้เพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

1.5.2 ทราบถึงปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษากองทุนเงินให้กู้เพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

1.5.3 เป็นแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษากองทุนเงินให้กู้เพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

1.6 กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

1.1 กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาผู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิจัย ดังนี้

- 2.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.2 ความหมายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.3 หลักการที่สำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.4 ทฤษฎีพฤติกรรมและพัฒนาการของวัยรุ่น
- 2.5 กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)
- 2.6 บริบทของคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป พบว่า พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ เช่น

“...เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า *Sufficiency Economy* คำว่า *Sufficiency Economy* นี้ไม่มีในตำราเศรษฐกิจจะมีได้อย่างไร เพราะว่าเป็นทฤษฎีใหม่ *Sufficiency Economy* นั้น ไม่มีในตำราเพราะหมายความว่าเรามีความคิดใหม่ และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจ ก็หมายความว่าเราก็สามารถที่จะไปปรับปรุง หรือไปใช้หลักการเพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศและของโลกพัฒนาดีขึ้น...” (พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 23 ธันวาคม 2542)

“...เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของ แผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกต้องรองรับบ้านเรือนตัวอาคาร ใวันนั้นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำ...”

(พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จากวารสารมูลนิธิชัยพัฒนา, สิงหาคม 2542)

“...อันนี้เคยบอกว่า ความพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่า ทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอ จะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการ ก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540)

“...ถ้าไม่มีเศรษฐกิจพอเพียง เวลาไฟดับ จะพังหมด จะทำอย่างไร ที่ที่ต้องใช้ไฟก็ต้องแย่งไป...หากมีเศรษฐกิจพอเพียงแบบไม่เต็มที่ ถ้าเรามีเครื่องปั่นไฟ ก็ใช้ปั่นไฟหรือถ้าโบราณกว่า มีดก็จุดเทียน ก็มีทางที่จะแก้ไขปัญหาเสมอ...ฉะนั้นเศรษฐกิจพอเพียงนี้ก็จะมีเป็นขั้น ๆ แต่จะบอกว่าเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ให้พอเพียงเฉพาะตนเองร้อยเปอร์เซ็นต์นี้ เป็นสิ่งที่ทำไม่ได้จะต้องมีการแลกเปลี่ยนต้องการมีช่วยกัน...พอเพียงในทฤษฎีหลวงนี้ คือให้สามารถที่จะดำเนินงานได้...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 23 ธันวาคม พ.ศ. 2542)

“...ถ้าสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ต้องทั้งหมด แม้จะได้ไม่ถึงครึ่งอาจจะเศษหนึ่งส่วนสี่ ก็จะสามารถที่จะอยู่ได้ การแก้ไขต้องใช้เวลา ไม่ใช่ง่าย ๆ โดยมากคนที่ใจร้อนเพราะเด็กร้อนแต่ถ้าทำตั้งแต่เดี๋ยวนี้ ก็สามารถที่จะแก้ไขได้...”

(พระราชดำรัส พระราชทานเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2544)

“...ความก้าวหน้านั้นก็ได้ให้สูตรไว้แล้วว่าทำอย่างไรให้ก้าวหน้า คือ จะต้องสามัคคีกัน ร่วมกันทำแล้วถ้าร่วมกันทำ มันก้าวหน้าได้ แต่ถ้าไม่ร่วมกันทำ ไม่มีทางก้าวหน้า...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม พ.ศ. 2544)

2.2 ความหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กรมการศาสนา (2549: 15) ได้ในนิยามของเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักพระพุทธศาสนา หมายถึง การดำรงชีวิตที่เรียบง่าย ประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ยึดถือทางสายกลาง รู้จักพอ พอดี พอประมาณ และพอใจ มีความเมตตาเอื้ออาทรต่อกัน ไม่เบียดเบียนกัน ไม่เอาัดเอาเปรียบกัน ไม่มุ่งร้ายทำลายกัน ประกอบสัมมาอาชีพด้วยความขยันหมั่นเพียร สามารถพึ่งตนเองได้ ไม่เดือดร้อน ไม่ตกเป็นทาสอบายมุข วัตถุนิยม และบริโภคนิยม ดำเนินชีวิตในความพอดี มีชีวิตใหม่คือ หวนกลับมาใช้ชีวิตชีวิตไทยในการสร้างรากฐานหรือพื้นฐานของระบบเศรษฐกิจทั้งหมด

เกษม วัฒนชัย (2550: 164-165) ได้กล่าวถึงการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จะต้องมีเงื่อนไข 3 ประการ คือ

1) เงื่อนไขหลักวิชา ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการนำหลักวิชาความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ ทั้งในชั้นวางแผนและปฏิบัติ เป็นเศรษฐกิจบนพื้นฐานของความรู้ (Knowledge Base Economy) และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society)

2) เงื่อนไขคุณธรรม การสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมโดยกลไกการเลี้ยงดูในครอบครัว การศึกษาอบรมในโรงเรียน การสั่งสอนศีลธรรมจากศาสนา และการฝึกจิตข่มจิตของตนเอง ซึ่งบุคคล ครอบครัว องค์กรหรือชุมชนที่จะนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จะต้องนำระบบคุณธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตมาประพฤติปฏิบัติก่อน

3) เงื่อนไขในการดำเนินชีวิต ต้องมีความรอบรู้ที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิต มีความเข้มแข็ง อดทน มีความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ ผลที่คาดว่าจะได้รับ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะเป็นระบบเศรษฐกิจแห่งความสุข ระบบเศรษฐกิจแห่งคุณธรรม เป็นระบบเศรษฐกิจเพื่อความยั่งยืน เมื่อนำมาประยุกต์ใช้กับตัวเองและหน่วยงานจะช่วยให้ชีวิตและหน่วยงานมีความสุข ทั้งในยามปกติและยามวิกฤตจะมีภูมิคุ้มกันหรือความเข้มแข็ง พร้อมรับผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ด้าน ชีวิตและองค์กรก็จะรอดหน้าไปอย่างมั่นคง ประโยชน์ที่ได้จากการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ สรุปได้ดังนี้

3.1) เป็นหลักคิดในการดำเนินชีวิตของทุกคน

3.2) ผู้บริหารนำมาใช้ในการกำหนดแนวนโยบายขององค์กร

3.3) ผู้ปฏิบัตินำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้มีการประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (1) ด้านจิตใจ จะทำให้จิตใจเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร ประณีประนอม นึกถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก (2) ด้านสังคม จะช่วยเหลือเกื้อกูล รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งในครอบครัวและชุมชน (3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และมีการจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ

เลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด (4) ด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน ก่อให้เกิดประโยชน์ แก่คนหมู่มาก

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2544: 3-17) ได้ให้ความหมาย เศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง วัฒนธรรมหรือระบบความสัมพันธ์ทางสังคม โดยมีเป้าหมาย คือ ความมั่นคงในปัจจุบัน 4 และความยั่งยืนของระบบนิเวศและวิถีชีวิต ประกอบด้วยหลัก 4 ประการ คือ

1) อุดมการณ์ คือ การสร้างความตระหนักในคุณค่าความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับธรรมชาติ ด้วยการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เน้นหลักความเสมอภาค และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

2) โลกทัศน์ คือ การมองโลกในลักษณะที่เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน และสามารถพึ่งพาตนเองได้

3) ความสัมพันธ์ทางสังคม คือ ความสัมพันธ์ของชุมชนแบบดั้งเดิม ในลักษณะของระบบเครือญาติและระบบอุปถัมภ์ โดยสมาชิกสามารถติดต่อสัมพันธ์กันได้โดยตรง

4) ค่านิยม คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความไว้วางใจกัน การให้ความเคารพต่อส่วนรวม

ประเวศ วะสี (2542: 4-7) กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงแห่งการพึ่งตนเอง ว่าการพึ่งตนเองได้ คือความเข้มแข็ง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องสร้างความเข้มแข็งจากฐานล่าง กล่าวคือ เป็นเศรษฐกิจวัฒนธรรมเพราะจุดแข็งที่สุดของเรา คือ วัฒนธรรมไทย โดยที่วัฒนธรรมหมายถึงวิถีทางการดำรงชีวิตทั้งหมด จึงรวมความเชื่อ ระบุคุณค่า การอาชีพ การกิน การอยู่ การแต่งกาย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ และวิธีการแก้ไขปัญหา การดำรงรักษา คุณภาพหรือการแพทย์พื้นบ้าน การสร้างความเข้มแข็งจำเป็นต้องมีเศรษฐกิจบูรณาการหรือเป็นองค์รวม คือเป็นเศรษฐกิจแห่งการพึ่งตนเองและความเข้มแข็ง มีความเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและการเมือง พร้อมกันไปในตัว เศรษฐกิจแบบนี้จะทำให้เกิดความอบอุ่นของครอบครัวกลับมา ชุมชนเข้มแข็ง มีการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรม พร้อมๆ กับความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการพัฒนาจิตใจ เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง พอเพียงในอย่างน้อย 7 ประการ คือ

1) พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน

2) จิตใจพอเพียง ทำให้รักและเอื้ออาทรคนอื่นได้ คนที่ไม่พอจะรักคนอื่นไม่เป็น และทำลายมาก

3) สิ่งแวดล้อมพอเพียง การอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อม ทำให้ยังชีพและทำมาหากินได้ เช่น การทำเกษตรผสมผสาน เป็นต้น

4) ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง การรวมตัวกันเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง จึงทำให้สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาความยากจน หรือปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

5) ปัญญาพอเพียง มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ และปรับตัวได้อย่างต่อเนื่อง

6) อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมธรรมพอเพียง วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของกลุ่มคนที่สัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ดังนั้นเศรษฐกิจพอเพียงจึงควรสัมพันธ์และเติบโตขึ้นจากฐานวัฒนธรรมจึงจะมั่นคง

7) มีความมั่นคงพอเพียง จึงจะทำให้สุขภาพจิตดี เมื่อทุกอย่างพอเพียงเกิดความสมดุล (Equilibrium) ความสมดุล คือ ความเป็นปกติและยั่งยืน ซึ่งเราอาจกล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงในชื่ออื่นๆ เช่น เศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจสมดุล เศรษฐกิจบูรณาการ เศรษฐกิจศีลธรรม เป็นต้น เศรษฐกิจทางสายกลางหรือเศรษฐกิจแบบมัชฌิมาปฏิบัติ เพราะเชื่อมโยงทุกอย่างเข้ามามีด้วยกัน ทั้งเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม คำว่าเศรษฐกิจ เป็นคำที่มีความหมายที่ดีที่หมายถึงความเจริญที่เชื่อมโยงภายใน สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน

สมพร เทพสิทธา (2550: 15-26) ได้กล่าวถึงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริประกอบด้วยหลักการ หลักวิชา และหลักธรรมหลายประการ อาทิ

1) เป็นปรัชญาแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ

2) เป็นปรัชญาในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง

3) จะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวทันโลกยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

4) ความพอเพียงหมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

5) จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน

6) จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ หลักการที่สำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักการที่สำคัญ 3 ประการ คือ

6.1) ความพอประมาณ หมายถึง การปฏิบัติตามทางสายกลาง มีความพอดี ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนคนอื่นและผู้อื่น

6.2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

6.3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การมีคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว เตรียมตัวให้พร้อมับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

สุนทร กุลวัฒน์วรพงศ์ (2544: 55-57) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงหรือระบบเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองได้ ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ นั้นอาจมองได้ใน 2 ลักษณะ ใหญ่ๆ คือ

1) เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชน เมือง รัฐ ประเทศ หรือ ภูมิภาคหนึ่งๆ ในการผลิตสินค้า และบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงสังคมนั้นๆ ได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัย ต่างๆที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ

2) เศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคล คือ ความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตนตามฐานะ ตามอัธยาศัย ที่สำคัญไม่หลงไหลไปตาม กระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ไม่พัวพันการอยู่กับสิ่งใด

สุเมธ ตันติเวชกุล (2544: 284-291) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตนเองอยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือ ตั้งตัวให้มีความพอมีพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้ รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความ เจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไป โดยสรุป คือการหันกลับมายึด ทางสายกลางในการดำรงชีวิตโดยใช้หลักการพึ่งตนเอง ได้แก่ พึ่งตนเองทางจิตใจ คนที่สมบูรณ์ พร้อมต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีจิตสำนึกว่าตนนั้นสามารถพึ่งตนเองได้ ดังนั้น จึงควรที่จะสร้างพลัง ผลักดันให้มีภาวะจิตใจฮึกเหิมต่อสู้ชีวิตด้วยความสุจริต แม้อาจจะไม่ประสบผลสำเร็จบ้างก็ตาม ไม่ควรท้อแท้ให้พยายามต่อไป

1) พึ่งตนเองทางสังคม ควรเสริมสร้างให้แต่ละชุมชนในท้องถิ่นได้ร่วมมือ ช่วยเหลือเกื้อกูล นำความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดและเผยแพร่ให้ได้รับประโยชน์ซึ่งกันและกัน

2) พึ่งตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ คือการส่งเสริมให้มีการนำเอาศักยภาพ ของผู้คนในท้องถิ่นแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติหรือวัสดุในท้องถิ่นที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์

สูงสุดซึ่งส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศได้อย่างดียิ่ง สิ่งดีคือการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งมีมากมายในประเทศ

3) พึ่งตนเองได้ทางเทคโนโลยี ควรส่งเสริมให้มีการศึกษา ทดลอง ทดสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศและสังคมไทย และสิ่งสำคัญสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

4) พึ่งตนเองได้ในทางเศรษฐกิจ หมายถึง สามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับเบื้องต้นกล่าวคือ แม้ไม่มีเงินก็ยังมีข้าว ปลา ผัก ผลไม้ ในท้องถิ่นของตนเอง เพื่อการยังชีพ และสามารถนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในระดับมหภาคต่อไปได้

สุเมธ ตันติเวชกุล (2544: 284-291) กล่าวว่า ฐานคิดการพัฒนาเพื่อความพอเพียง ประกอบด้วย

- 1) ยึดแนวพระราชดำริในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงตามขั้นตอนทฤษฎีใหม่
- 2) สร้างพลังทางสังคมโดยการประสานพลังสร้างสรรค์ของทุกฝ่ายในลักษณะ พหุภาคี อาทิ ภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ ธุรกิจเอกชน สื่อมวลชน ฯลฯ เพื่อใช้ขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาธุรกิจชุมชน
- 3) ยึดพื้นที่เป็นหลักและใช้องค์กรชุมชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ส่วนภาคีอื่นๆ ทำหน้าที่ช่วยกระตุ้นอำนวยความสะดวก ส่งเสริมสนับสนุน
- 4) ใช้กิจกรรมของชุมชนเป็นเครื่องมือสร้างการเรียนรู้และการจัดการร่วมกัน พร้อมทั้งพัฒนาอาชีพที่หลากหลาย เพื่อเป็นทางเลือกของคนในชุมชน ซึ่งมีความแตกต่างทั้งด้าน เพศ วัย การศึกษา ความถนัด ฐานะเศรษฐกิจ ฯลฯ
- 5) ส่งเสริมการรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่ายขององค์กรชุมชนเพื่อสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างรอบด้าน อาทิ การศึกษา สาธารณสุข การฟื้นฟูวัฒนธรรม การจัดการสิ่งแวดล้อม
- 6) วิจัยและพัฒนาธุรกิจชุมชนครบวงจร (ผลิต แปรรูป ขาย บริโภค) โดยให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และฐานทรัพยากรของท้องถิ่น ควรเริ่มพัฒนาจาก วงจรธุรกิจขนาดเล็กในระดับท้องถิ่นไปสู่วงจรธุรกิจที่ใหญ่ขึ้นระดับประเทศและระหว่างประเทศ
- 7) พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่มีศักยภาพสูงของแต่ละเครือข่ายให้เป็นการศูนย์ การเรียนรู้ธุรกิจชุมชนที่มีข้อมูลข่าวสารธุรกิจนั้นๆ อย่างครบวงจร

โสภณ สุภาพงษ์ (2547: 70) ได้กล่าวถึง ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงว่า เศรษฐกิจพอเพียง คือ การพึ่งพาตนเอง การที่คนเราสามารถเลี้ยงชีพด้วยการพึ่งตนเองจากสิ่งที่ตัวเองมีพอเพียงแล้ว โดยมีการเติบโตอย่างพอเหมาะ กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ

1) หลักปรัชญาในการดำเนินชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทย ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบและคุณธรรม ประกอบการวางแผนการตัดสินใจและการกระทำ เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงจากโลกภายนอก รวมทั้งทำให้เกิดการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน

2) ความเป็นมา “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

3) หลักคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

4) หลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ มีหลักพิจารณาอยู่ด้วยกัน 5 ส่วน ดังนี้

4.1) กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตน ในทางที่ ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้น จากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

4.2) คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการ ปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

4.3) คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อมๆ กัน ดังนี้ (1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่ เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นๆ เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ (2) ความมี เหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดย พิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ (3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวหมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและ เปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

4.4) เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับ พอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานกล่าวคือ (1) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมา พิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ (2) เงื่อนไข คุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรมมีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความเพียร มีความอดทน มีความพอเพียง ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ และไม่ตระหนี่

4.5) แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี

5) การขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แม้ว่าแนวคิด แบบเศรษฐกิจพอเพียง จะเริ่มต้นในบริบทของการพัฒนาชนบท แต่ขอบเขตการนำไปใช้ไม่ได้ จำกัดอยู่เพียงเท่านั้น หลักการสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทการ พัฒนาอื่นๆ ได้อย่างกว้างขวาง เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศที่สมดุลและการพัฒนาคนที่สมบูรณ์ รอบด้าน รวมทั้งเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันจากภัยคุกคามหรือผลกระทบจากโลกาภิวัตน์ จากการสังเคราะห์ ผลการศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละประเด็นสามารถนำไป ปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

5.1) เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการจัดการความยากจนและการลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจของคนจน

5.2) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจของชุมชนและการพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อเป็นฐานรากของการพัฒนาประเทศ

5.3) เศรษฐกิจพอเพียงช่วยยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทด้วยการสร้างข้อปฏิบัติการทำธุรกิจที่เน้นผลกำไรระยะยาวในบริบทที่มีการแข่งขัน

5.4) หลักการเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญยิ่งต่อการปรับปรุงมาตรฐานของธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ

5.5) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของชาติ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบ โดยนับถ่วง และเพื่อปรับปรุงนโยบายต่างๆ ให้เหมาะสม

5.6) ในการปลูกฝังจิตสำนึกพอเพียง จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนค่านิยมและความคิดของคน เพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาคน

6) แนวคิดระบบเศรษฐกิจแบบพออยู่พอกินกับการแก้ไขวิกฤติทางเศรษฐกิจและปัญหาสังคมไทย

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2547: 1) ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตนเองได้ ให้ความพอเพียงกับตนเอง อยู่ได้โดยไม่เดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อนคือ ตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้า และฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไปได้

2.3 หลักการที่สำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำรัสเกี่ยวกับความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจ ดังนี้ “เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกต้องรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป”

พระราชดำรัสเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2546) ได้รวบรวมพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในมิติต่าง ๆ ดังนี้

1) มิติด้านการทำงาน “การทำงาน อย่างให้มีคุณภาพให้ได้ผลบริบูรณ์ จะทำอย่างไร เบื้องต้น ต้องทำความเข้าใจให้ถูกต้องในงานที่จะทำเสียก่อนโดยใช้ปัญญาไตร่ตรองให้เห็นเหตุที่แท้ ผลที่แท้ที่ถูกต้องตรงตามเป้าหมายที่มุ่งหวัง แล้ววางแผนการอันแน่นอนที่จะดำเนินการต่อไป ด้วยหลักวิชา ด้วยความร่วมมือปรองดองกัน และสำคัญที่สุด ต้องมีความพากเพียร ไม่ย่อหย่อนใน อันที่จะกระทำต่อไปจนกว่าจะเป็นผลสำเร็จ” (พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : 19 กรกฎาคม 2516)

2) มิติด้านการลงทุน “การลงทุนอย่างมากมายนั้นบอกให้เขาทราบว่า ไม่ค่อยเห็นด้วย เพราะว่า เคยทำโรงงานเล็ก ๆ ที่ทางภาคเหนือ ใช้เงินสามแสนบาท เพื่อที่จะเอาผลผลิตของชาวบ้าน ชาวเขา มาใส่กระป๋องแล้วขาย ก็ได้ผลเป็นโรงงานเล็ก ๆ บอกว่าที่เขาลงทุนเป็นล้าน รู้สึกว่าเสี่ยง เขาบอกว่าต้องทำอย่างนั้น เขาก็ลงทุนทำไปทำมาล้มปะรดที่อำเภอบ้านบึง ทางชลบุรี ก็มีไม่พอ เมื่อไม่พอต้องไปสั่งล้มปะรดมาจากปราณบุรี ล้มปะรดจากปราณบุรีต้องขนส่งมา ก็ต้องเสีย ค่าใช้จ่ายมาก ทำไปทำมาโรงงานก็ล้ม อย่างนี้ก็แสดงให้เห็นว่า ทำโครงการอะไรก็ต้องนึกถึงขนาด ที่เหมาะสมกับที่เรียกว่าอัตรา หรือกับสิ่งแวดล้อม” (พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา : 5 ธันวาคม 2540)

3) มิติด้านการประกอบอาชีพ “ขอให้ทุกคนจงรำลึกถึงอุดมคติของวิชาชีพที่มุ่งหวัง จะบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชน เหนือสิ่งอื่นใด และรักษามรรยาทของการประกอบอาชีพโดยเคร่งครัด จนหมั่นฝึกฝนตนเองให้ทันสมัยในวิทยาการประกอบโรคศิลปะอยู่เสมอ” (พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : 1 เมษายน 2498)

4) มิติด้านความเจริญของประเทศ “สมัยนี้ เป็นสมัยพัฒนาประเทศ เรากำลังร่วมกันดำเนิน โครงการพัฒนาต่าง ๆ อย่างเร่งรีบ และได้รับผลดีจากโครงการเหล่านั้นแล้วอย่างน่าพอใจ หลายประการ ความเจริญของประเทศ นั้น หมายถึงความเจริญของประชาชนเป็นส่วนรวม สม่่าเสมอทั้งประเทศ” (พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : 20 กรกฎาคม 2510)

5) มิติด้านความเป็นตัวของตัวเอง “ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างไม่เคยมีมาก่อนในบ้านเมืองของเรา ทำให้เกิดความรู้สึกว่าประเทศไทยและคนไทยกำลังเสื่อมลงกำลังจะถูกกลืนหายไปกับอิทธิพลแห่งความเสื่อมในโลกปัจจุบัน ความรู้สึกเช่นนี้ไม่ตรงกับความจริงนัก

เพราะคนไทยเรามีความเป็นตัวของตัวเอง มีสมบัติทั้งทางวัตถุและจิตใจอย่างอุดมสมบูรณ์ มาแต่เดิม เป็นการยากที่จะถูกกลืนหรือถูกทำลายอย่างที่คิดกัน” (พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : 5 สิงหาคม 2514)

6) มิติด้านความสุข “ความสุขความเจริญอันแท้จริงนั้น หมายถึง ความสุขความเจริญที่บุคคลแสวงหามาได้ด้วยความเป็นธรรม ทั้งในเจตนาและการกระทำไม่ใช่ได้มาด้วยความบังเอิญ หรือด้วยการแก่งแย่งเบียดเบียนมาจากผู้อื่น ความเจริญที่แท้จริงนี้มิได้ลักษณะเป็นการสร้างสรรค์ เพราะอำนาจประโยชน์ถึงผู้อื่นและส่วนรวมด้วย” (พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : 10 กรกฎาคม 2518)

ปรัชญาเศรษฐกิจของกิจพอเพียง มีหลักการที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1) ความพอประมาณ หมายถึง การปฏิบัติตามทางสายกลาง มีความพอดีไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนคนอื่นและผู้อื่น

2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การมีคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว เตรียมตัวให้พร้อมรับมือกับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไขการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ การตัดสินใจและการดำเนินการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน คือ

1) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

2) เงื่อนไขคุณธรรม มีจิตสำนึกในด้านคุณธรรมและจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน มีความพอประมาณ ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ปรัชญาเศรษฐกิจของพอเพียงมีมิติ 4 ด้าน เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริอยู่เหนือกว่าเศรษฐกิจแบบทุนนิยมของตะวันตกซึ่งเกี่ยวกับเรื่องวัตถุที่เป็นรูปธรรม เช่น เงิน ทรัพย์สิน คำไร ไม่เกี่ยวกับเรื่องจิตใจซึ่งเป็นนามธรรม แต่เศรษฐกิจพอเพียงมีขอบเขตกว้างขวางกว่าเศรษฐกิจทุนนิยมหรือเศรษฐกิจ เพราะครอบคลุมถึง 4 ด้าน คือ มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านจิตใจ มิติด้านสังคม และมิติด้านวัฒนธรรม

1) มิติด้านเศรษฐกิจ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเศรษฐกิจแบบพออยู่พอกิน ให้มีความขยันหมั่นเพียร ประกอบสัมมาอาชีพ เพื่อให้พึ่งตนเองได้ ให้พ้นจากความยากจน การปฏิบัติตาม

ทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริเป็นตัวอย่างของการปฏิบัติตามเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งได้ช่วยให้เกษตรกรจำนวนมากมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น มีชีวิตที่เป็นสุขตามสมควรแก่สภาพ พ้นจากการเป็นหนี้และความยากจนสามารถพึ่งตนเองได้มีครอบครัวที่อบอุ่นและเป็นสุข

2) มิตিদ้านจิตใจ เศรษฐกิจพอเพียงเน้นที่จิตใจที่รู้จักพอ คือ พอดี พอประมาณ และพอใจในสิ่งที่มี ยินดีในสิ่งที่ได้ ไม่โลภ เศรษฐกิจพอเพียงจะต้องเริ่มที่ตัวเอง โดยสร้างรากฐานทางจิตใจที่มั่นคง โดยเริ่มจากใจที่รู้จักพอ เป็นการปฏิบัติตามทางสายกลางหรือมัชฌิมาปฏิปทา สุขุม ดันติเวชกุล (2549) ได้เขียนไว้ในหนังสือเรื่อง “ใต้เบื้องพระยุคลบาท” ว่าเศรษฐกิจพอเพียงกล่าวโดยสรุปคือ การหันกลับมายึดเส้นทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในการดำรงชีวิต โดยใช้หลักการพึ่งตนเอง 5 ประการ คือ พึ่งตนเองทางจิตใจ คนที่สมบูรณ์พร้อมต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีจิตสำนึกว่าตนนั้นสามารถพึ่งตนเองได้ ดังนั้นจึงควรที่จะสร้างพลังผลักดันให้มีภาวะจิตใจอีกheim ต่อสู้ชีวิตด้วยความสุจริต แม้อาจจะไม่ประสบผลสำเร็จบ้างก็ตาม มิพึงควรท้อแท้ ให้พยายามต่อไป พึงยึดพระราชดำรัส “การพัฒนาตน” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า “บุคคลต้องมีรากฐานทางจิตใจที่ดี คือความหนักแน่นมั่นคง ในสุจริตธรรมและความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้จนสำเร็จ ทั้งต้องมีกุศโลบายหรือวิธีการอันแยบยลในการปฏิบัติงาน ประกอบพร้อมกันด้วยจึงจะสัมฤทธิ์ผลดีแน่นอน และบังเกิดประโยชน์อันยั่งยืนแก่ตนเองและแผ่นดิน” พึ่งตนเองทางสังคม ควรเสริมสร้างให้แต่ละชุมชนในท้องถิ่นได้ร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกัน นำความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดและเผยแพร่ให้ได้รับประโยชน์ซึ่งกันและกัน ดังพระบรมราโชวาทที่ว่า “เพื่อให้งานรุดหน้าไปพร้อมเพียงกันไม่ลดหลั่น จึงขอให้ทุกคนพยายามที่จะทำงานในหน้าที่อย่างเต็มที่และให้มีการประสานสัมพันธ์กันให้ดีเพื่อให้งานทั้งหมดเกื้อหนุนสนับสนุนกัน” พึ่งตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ คือ การส่งเสริมให้มีการนำเอาศักยภาพของผู้คนในท้องถิ่น สามารถเสาะแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติหรือวัตถุในท้องถิ่นที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดซึ่งส่งผลให้เกิดการพัฒนาประกาศได้อย่างดียิ่ง สิ่งดีก็คือการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) ซึ่งมีมากมายในประเทศ พึ่งตนเองได้ทางเทคโนโลยี ควรส่งเสริมให้มีการศึกษา ทดลอง ทดสอบ เพื่อให้ได้มาซึ่งเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศและสังคมไทย และสิ่งสำคัญสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับพระราชดำรัสที่ว่า “จุดประสงค์ของศูนย์ศึกษาฯ คือ เป็นสถานที่สำหรับค้นคว้าวิจัยในท้องที่ เพราะว่าแต่ละท้องที่ สภาพฝนฟ้าอากาศและประชาชนในท้องที่ต่างก็มีลักษณะแตกต่างกันมากเหมือนกัน” พึ่งตนเองในทางเศรษฐกิจ หมายถึง สามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับเบื้องต้น กล่าวคือแม้ไม่มีเงินก็ยังมีข้าว ปลา ผัก ผลไม้ ในท้องถิ่นของตนเองเพื่อการยังชีพ และสามารถนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในระดับมหภาคต่อไปได้ด้วย

3) มิติด้านสังคม เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดสังคมที่มีความสุขสงบ ประชาชนมีความเมตตาเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่ มุ่งให้เกิดความสามัคคีร่วมมือกัน เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้โดยปราศจากการเบียดเบียนกัน การเอารัดเอาเปรียบกัน การมุ่งร้ายทำลายกัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่สภายูวพุทธิกสมาคมแห่งชาติ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่ออัญเชิญไปดำเนินในพิธีเปิดการประชุมยูวพุทธิกสมาคมทั่วประเทศครั้งที่ 18 ในวันที่ 18 มกราคม 2530 มีข้อความที่สำคัญดังนี้ “การสร้างสรรค์แผ่นดินไทยให้เป็นแผ่นดินทอง หรือการช่วยตัวเองในปัจจุบันนี้ เห็นว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความสงบให้เกิดขึ้นก่อนโดยเร็ว เพราะถ้าความสงบยังไม่เกิด เราจะคิดอ่านแก้ปัญหาหรือจะรวมกำลังกันทำงานช่วยตัวเองไม่ได้ ความสงบนั้นภายนอกได้แก่สถานการณ์อันเรียบร้อยเป็นปกติ ไม่มีวุ่นวายขัดแย้ง ไม่มีการเอารัดเอาเปรียบเบียดเบียนหรือมุ่งร้ายทำลายกัน ภายในได้แก่ความคิดจิตใจที่ไม่ฟุ้งซ่านหวั่นไหวหรือเดือดร้อนกระวนกระวายด้วยอำนาจความมักได้เห็นแก่ตัว ความร้ายกาจเพ่งโทษ ความหลงใหลห่อเหิม อันเป็นต้นเหตุของอกุศลทุจริตทั้งหมด การทำความสงบนั้นต้องเริ่มที่ภายในตัวในใจก่อน”

4) มิติด้านวัฒนธรรม วัฒนธรรมหมายถึงวิถีชีวิต (Way of life) ของประชาชน เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่ประหยัดอดออม มีชีวิตที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ไม่ตกเป็นทาสของวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ซึ่งทำให้เกิดการเป็นหนี้เป็นสิน เกิดการทุจริตคอร์รัปชันซึ่งปัญหาสังคมที่ร้ายแรงที่สุดปัญหาหนึ่งที่บ่อนทำลายความมั่นคงของชาติ สาเหตุประการหนึ่งของความยากจนคือการขาดการประหยัดและอดออม ใช้เงินเกินกว่ารายได้ ใช้จ่ายเงินซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคที่เกินจำเป็น ใช้จ่ายเงินเพื่อการเที่ยวเตร่และความสนุกสนานที่เกินขอบเขต คนไทยมักจะชอบแข่งขันกันในการใช้สินค้าที่มียี่ห้อราคาแพง ทำให้ใช้จ่ายเงินอย่างสุรุ่ยสุร่าย ฟุ่มเฟือยเกินฐานะตามคำกล่าวที่ว่า “มีรายได้ไม่น้อยแต่มีหนี้สินสูง” เมื่อรายได้ไม่พอก็กู้หนี้ยืมสินหรือซื้อสินค้าเงินผ่อน ทำให้ต้องมีหนี้สิน จำนวนหนี้สินได้เพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ บางคนไม่มีเงินชำระหนี้สินก็ต้องหาทางออกโดยการทุจริตหรือการฆ่าตัวตาย ในทางเศรษฐกิจ เงินออม (Saving) ของประชาชนถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ ประเทศที่มีเงินออมสูง ก็ไม่จำเป็นต้องไปกู้ยืมเงินได้ ส่วนประเทศที่มีเงินออมต่ำหรือไม่มีเงินออมก็ต้องกู้เงินจากต่างประเทศมาใช้ หากกู้และเป็นหนี้มากเกินไปก็จะทำให้กระทบกระเทือนต่อฐานะทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ เช่น การที่ประเทศไทยต้องกู้ยืมเงินจากต่างประเทศเป็นจำนวนถึง 90,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ในกลางปี 2540 เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยต้องประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจและการเงินอย่างรุนแรง คนที่มีเงินออมจะต้องเป็นคนประหยัด ใช้จ่ายน้อยกว่ารายได้ คนที่ไม่ควบคุมการใช้จ่าย มีนิสัยฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย เห็นคนอื่นมีก็อยากมีบ้าง ทั้งที่ฐานะทางการเงินไม่อำนวยให้

จะพยายามหาเงินมาไม่ว่าโดยทางสุจริต ไม่ว่าโดยชอบธรรมหรือไม่ชอบธรรม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับความฟุ้งเพื่อมีข้อความที่สำคัญดังนี้ “ความฟุ้งเพื่อทำให้เกิดความไม่พอ คนเราฟุ้งเพื่อก็ไม่มีทางที่จะหาทรัพย์มาป้อนความฟุ้งเพื่อความฟุ้งเพื่อเป็นปากที่หิวไม่หยุด เป็นปากที่หิวตลอดเวลา ป้อนเท่าไรไม่พอ หาเท่าไรไม่พอ ฉะนั้นจะต้องหาทางป้องกันวิธีที่จะนำมาป้อนความฟุ้งเพื่อ ซึ่งก็คือการทุจริต” กล่าวโดยสรุปการมีวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงมีข้อปฏิบัติที่สำคัญดังนี้

- 4.1) มีชีวิตที่เรียบง่าย ประหยัด ไม่ฟุ้งเพื่อฟุ่มเฟือย
- 4.2) ให้อึดถือทางสายกลาง รู้จักพอ พอดี พอประมาณและพอใจ
- 4.3) มีความเมตตาเอื้ออาทรต่อกัน ร่วมมือและช่วยเหลือกัน ไม่เบียดเบียนกัน ไม่เอาัดเอาเปรียบกัน ไม่มุ่งร้ายทำร้ายกัน
- 4.4) ประกอบสัมมาอาชีพด้วยความขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต ใฝ่หาความรู้เพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์
- 4.5) ให้สามารถพึ่งตนเองได้ให้พ้นจากความยากจนให้สามารถพออยู่พอกิน ไม่เดือดร้อน ไม่ตกเป็นทาสของอบายมุข วัตถุนิยมและบริโภคนิยม

2.4 ทฤษฎีพฤติกรรมและพัฒนาการของวัยรุ่น

ผู้กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของวัยรุ่น ดังนี้

1) ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) องค์ประกอบที่สำคัญในทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ ฟรอยด์ (Freud) คือ อิด (id) อีโก้ (ego) และซูปเปอร์อีโก้ (superego) id เป็นแหล่งพลังงานทางจิตเบื้องต้น และเป็นที่ตั้งแห่งสัญชาตญาณ เป็นความต้องการแสวงหาเพื่อตนเอง ต่อมาก็มียego (อีโก้) เป็นผู้ควบคุม พฤติกรรมของ id (อิด) ego อาศัยหลักแห่งความจริง คือ สิ่งที่ปรากฏอยู่อย่างแท้จริง จากนั้นจะมีการเรียนรู้พัฒนาขึ้นมา การเรียนรู้ทำให้ฉลาด สามารถเป็นนายเหนือความอยากอันเกิดแต่ id การเรียนรู้อาศัยการรับรู้ ความจำ ความคิด และส่งเสริมให้ ego เข้มแข็ง ซูปเปอร์อีโก้เป็นลักษณะที่สาม เป็นหลักแห่งอุดมคติและศีลธรรมจรรยา ซูปเปอร์อีโก้แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1) Ego-ideal คือ อุดมคติ เป็นแนวคิดของผู้ใหญ่ สังคมที่สอนไว้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ดีควร อะไรเป็นสิ่งไม่ควร และเมื่อประพฤติตามแล้ว จะเป็นที่นิยมชมชอบของผู้ใหญ่ในสังคม

1.2) Conscience คือ มโนธรรม ได้แก่ ความรู้สึก ว่า อะไรดีควรทำอะไรชั่วควรละเว้น ในขั้นนี้เด็กจะพัฒนาจากการที่เด็กเคยกระทำผิดอยู่ในใจ เช่น ผู้ใหญ่สอนให้เกลียดชังความสกปรก ถ้าเราไปนิยมก็จะได้รับโทษ เราจึงเว้นเสีย บุคคลในระดับนี้จะเคร่งต่อหลักศีลธรรมเป็นอันมาก เป็นส่วนสำคัญที่ป้องกันการกระทำความผิด

2) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่ากฎเกณฑ์ของสังคมและวัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญให้เกิดการพัฒนาจริยธรรม ทฤษฎีนี้พยายามอธิบายกระบวนการเรียนรู้ โดยหลักการเสริมแรงและหลักการเชื่อมโยงความสัมพันธ์จากปรากฏการณ์ของสังคม สกินเนอร์ (Skinner อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543: 171) มีความเชื่อว่าแรงจูงใจที่ทำให้เกิดพัฒนาการทางสังคมมีรากฐานมาจากความต้องการรางวัลและหลีกเลี่ยงการลงโทษจากสังคม บันดูรา (Bandura อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543: 171-172) ได้ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมอย่างลึกซึ้ง เขามีความคิดว่า การเรียนรู้ทางสังคมเกิดจากการเรียนรู้โดย การสังเกต การเลียนแบบ และการเอาอย่างแบบบันดูราเชื่อว่าความสำคัญของการเรียนรู้ คือ กระบวนการเลียนแบบพฤติกรรมผู้อื่น หรือพิจารณาการกระทำของผู้อื่นแล้วสังเกตผลกรรมที่ตามมา การตัดสินใจนี้เกิดจากการเรียนรู้พฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม ดังนั้น ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมจึงขึ้นอยู่กับเงื่อนไข และตัวแบบเป็นสำคัญ

3) ทฤษฎีปรากฏการณ์ (Phenomenological Theories) ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 232-234) ได้สรุปทฤษฎีปรากฏการณ์ของ มาสโลว์ ไว้ดังนี้ มาสโลว์ (Abraham Maslow) ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้นำในแนวคิดกลุ่มมนุษย์นิยม เขาไม่เห็นด้วยกับการมองว่าพฤติกรรมของมนุษย์ตกอยู่ภายใต้การผลักดันจากสิ่งที่อยู่ในจิตใต้สำนึกตามแนวคิดของฟรอยด์ หรือการถูกกำหนดจากผลกรรมจากสิ่งแวดล้อมภายนอกของสกินเนอร์ มาสโลว์มองว่ามนุษย์นั้น มีศักดิ์ศรีพร้อมจะพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นหากอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้ได้รับการตอบสนองต่อความต้องการซึ่งถือเป็นแรงจูงใจให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา ดังนั้นการที่มนุษย์จะดีหรือไม่ดีก็อยู่ที่ว่าเขาได้รับการตอบสนองต่อความต้องการเหล่านี้เหมาะสมหรือไม่ มาสโลว์จัดความต้องการที่หลากหลายของมนุษย์เป็น 5 ลำดับประเภท และความต้องการในลำดับแรก ๆ จะต้องได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจก่อน ความต้องการในลำดับสูงขึ้น จึงจะกลายเป็นแรงจูงใจสำหรับการกระทำของเรา ความต้องการตามลำดับประเภทเรียงจากต่ำไปหาสูง ได้แก่

3.1) ความต้องการทางร่างกาย เป็นความต้องการสิ่งที่เป็นต่อการทำให้ร่างกายอยู่ในสภาวะสมดุล เช่น ต้องการปัจจัยสี่ ต้องการพักผ่อน ต้องการอยู่ในสภาวะอุณหภูมิไม่ร้อนไม่หนาวเกินไป หรือความต้องการทางเพศ เป็นต้น

3.2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย หมายถึง ความต้องการให้ตนเองมีความปลอดภัย และมีความมั่นคงในการดำเนินชีวิต อันหมายรวมทั้งความมั่นคงปลอดภัยทางร่างกายและจิตใจ

3.3) ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่เหล่า มนุษย์ถือเป็นสัตว์สังคม ต้องการมีกลุ่ม มีสังกัด มีพรรคพวกเพื่อนพ้อง ทุกคนอยากได้รับความรัก ความห่วงใย

จากผู้อื่น ขณะเดียวกันก็อยากให้ความรักความห่วงใยต่อบุคคลที่เรารักเช่นกัน แต่ความรักเป็นสิ่งแปลกต้องได้รับก่อนจึงจะเรียนรู้ที่จะให้คนที่ไม่ได้รับความรักจึงเรียกร้องโดยไม่รู้จักรักให้

3.4) ความต้องการที่จะรู้สึกว่าคุณค่า เป็นความต้องการที่จะรับรู้ว่าคุณมีความสามารถ มีความสำเร็จ มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่น

3.5) ความต้องการที่จะพัฒนาตนให้เป็นคนเต็มสมบูรณ์ (Self - actualization) หมายถึง ความต้องการที่จะรู้จักตนเอง ยอมรับและเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง ปรารถนาพัฒนาตนเองไปให้ถึงขีดสูงสุดตามทิศทางและศักยภาพแห่งตน พร้อมทั้งอยากช่วยเหลือเกื้อกูลบุคคลอื่นและสังคม ตามแนวคิดของมาสโลว์คนที่ได้รับการตอบสนองในความต้องการขั้นนี้จะเป็นคนที่ถือว่าเป็นคนเต็มสมบูรณ์ เพราะเขาจะเป็นผู้ปราศจากความเห็นแก่ตัว มีความสุขความพอใจกับชีวิตของตน และนำพาก่อเกิดแต่สิ่งที่ดี ๆ ต่อตนเอง คนอื่น และสังคม จากแนวคิดของมาสโลว์ อาจกล่าวได้ว่าหากผู้ใหญ่ต้องการที่จะเห็นวัยรุ่นมีพฤติกรรมและพัฒนาไปในทางที่ดี ก็ควรช่วยให้วัยรุ่นได้รับการตอบสนองความต้องการในลำดับขั้นทั้ง 4 ลำดับก่อน บุคคลจึงจะเรียนรู้และใฝ่หาการพัฒนาตนให้เป็นคน เก่ง ดี และมีสุข (เก่งในที่นี้หมายถึง การมีความสามารถตามขีดสุดและความถนัดของแต่ละบุคคล)

4) ทฤษฎีพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจของเพียเจต์ เพียเจต์ (อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2543: 172-174) เพียเจต์ (Jean Piaget) เป็นนักจิตวิทยาที่ได้ศึกษาว่าคนเรามีการพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจเป็นไปอย่างไร ซึ่งทำให้เราได้รู้ว่าคุณรู้ความเข้าใจต่อสิ่งต่าง ๆ ของเด็กและผู้ใหญ่นั้นแตกต่างกัน แนวความคิดที่สำคัญต่อการเข้าใจพฤติกรรมและพัฒนาการของบุคคลประกอบด้วย 2 เรื่องหลัก คือ กระบวนการพัฒนา โครงสร้างทางความรู้ความเข้าใจ และขั้นพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจ

4.1) กระบวนการพัฒนาโครงสร้างทางความรู้ความเข้าใจ ตามแนวคิดของเพียเจต์ นั้น โครงสร้างทางความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งต่าง ๆ ของบุคคลมีการเพิ่มขึ้นหรือพัฒนาไป โดยใช้กระบวนการทางสมอง 3 อย่าง คือ

4.1.1) การรับเข้ามาสู่โครงสร้างทางความรู้ความเข้าใจ (Assimilation) กระบวนการนี้เป็นการรับข้อมูลจากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เข้ามาเป็นหรือเข้ามาสู่โครงสร้างทางความรู้ความเข้าใจ เช่น เมื่อเด็กเห็นสัตว์ชนิดหนึ่งและผู้ใหญ่ชี้บอกว่าสุนัข เด็กก็จะรับภาพและคำว่าสุนัขเข้าเป็นโครงสร้างทางความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุนัข และเมื่อเด็กไปพบเห็นสัตว์ที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายคลึงกับสุนัขที่เคยมาก็จะรับข้อมูลเหล่านี้เข้ามาสู่โครงสร้างทางความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุนัข เช่นนี้ไปเรื่อย ๆ

4.1.2) การปรับโครงสร้างทางความรู้ความเข้าใจ (Accommodation) กระบวนการนี้ เป็นการปรับเปลี่ยนหรือขยายโครงสร้างทางความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งต่าง ๆ ให้เข้ากับประสบการณ์ที่ได้รับ เช่น จากประสบการณ์ที่ผ่านมาเด็กเคยเห็นสุนัขที่มีลักษณะใกล้เคียงคล้ายคลึงกัน ต่อมาเมื่อเด็กไปพบสัตว์ที่มีลักษณะไม่เหมือนกับสุนัขที่เคยเห็นมา แต่สัตว์ชนิดนี้เรียกว่าสุนัขเช่นกัน แสดงว่าเด็กได้พบประสบการณ์ใหม่ที่แตกต่างจากโครงสร้างทางความรู้ความเข้าใจเดิม ดังนั้นเด็กจึงต้องปรับโครงสร้างทางความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุนัขใหม่ เพื่อให้สามารถบรรจุข้อมูลใหม่เกี่ยวกับสุนัขนี้ได้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุนัขของเด็กจึงมีหลากหลายขึ้นนั่นเอง

4.1.3) การจัดระบบ (Organization) เป็นกระบวนการจัดความรู้/ความเข้าใจที่บุคคลมีให้มีความเป็นประเภท เป็นระบบระเบียบ และมีความเกี่ยวเนื่องต่อกัน ทั้งนี้เพื่อที่จะช่วยให้บุคคลรับรู้หรือเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่ประสบนั้น ได้ดีขึ้น

4.2) ขั้นพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจเพียเจต์เชื่อว่าคนเรามีการพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งต่าง ๆ เป็น 4 ขั้น โดยขั้นที่สูงขึ้นหมายถึงการเข้าใจต่อสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นในแง่มุมที่แตกต่างหลากหลายขึ้น ฉะนั้นปริมาณการรับข้อมูลที่มากกว่า อาจจะไม่ทำให้การคิดการเข้าใจของบุคคลพัฒนาไปสู่ขั้นที่สูงกว่าก็ได้ ถ้าไม่ทำให้บุคคลมีคุณภาพทางความคิด ความเข้าใจที่แตกต่างไป ดังนั้น การพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งแวดล้อมจึงเป็นกระบวนการที่บุคคลจะต้องกระทำกิจกรรมหรือปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และสามารถสร้างโครงสร้างของความรู้ความเข้าใจที่มีความแตกต่างหลากหลายมากขึ้น และลึกซึ้งขึ้น โดยเพียเจต์มองว่า การเริ่มเข้าสู่ในแต่ละขั้น และการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ในขั้นนั้น ๆ ของแต่ละคนอาจมีความแตกต่างกัน อายุที่กำหนดไว้สำหรับแต่ละขั้นจึงเป็นตัวเลขประมาณเท่านั้น บางคนอาจพัฒนาการเร็วกว่า หรือช้ากว่าที่กำหนดไว้ ขั้นพัฒนาการทั้ง 4 ขั้น ได้แก่

4.2.1) ขั้นประสาทรับรู้และการเคลื่อนไหว (Sensorimotor stage) อยู่ในช่วง อายุ ตั้งแต่แรกเกิดถึง 2 ปี การทำความเข้าใจต่อสิ่งต่าง ๆ ของเด็กวัยนี้จะอาศัยประสาทสัมผัสรับรู้ และการเคลื่อนไหวอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การมองเห็น การได้ยิน การสัมผัสและตื้อ การดูด การกัด การคว้า จับ หรือขว้างปา การถีบการเตะ เป็นต้น

4.2.2) ขั้นก่อนปฏิบัติการทางการคิด (Preoperational stage) อายุประมาณ 2 – 7 ปี ในขั้นนี้เด็กจะเข้าใจและเรียนรู้การใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งต่าง ๆ ได้ จึงเรียนรู้ภาษาได้อย่างรวดเร็ว สามารถสร้างภาพแทนสิ่งต่าง ๆ ขึ้นมาในใจได้ นั่นคือ เด็กเริ่มมีการคิดจินตนาการได้ แต่อย่างไรก็ตาม การคิดการเข้าใจของเด็กวัยนี้ยังมีลักษณะที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และมีข้อจำกัดหลายประการ ที่เด็กไม่อาจเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้หลากหลายมิติไปพร้อม ๆ กัน ทำให้การคิดมีลักษณะ

ที่ยังไม่สมบูรณ์ตามความเป็นเหตุและผลที่ถูกต้องได้ จึงเรียกขั้นนี้ว่า เป็นขั้นก่อนปฏิบัติการทางการคิด

4.2.3) ขั้นปฏิบัติการทางการคิดด้วยรูปธรรม (Concrete operational stage) อยู่ในช่วงอายุประมาณ 7 –11 ปี เด็กมีพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ถูกต้อง สมเหตุสมผล สามารถคิดย้อนกลับได้ เข้าใจกฎเกณฑ์ในหลายมิติพร้อมกันได้ จึงทำให้สามารถคิดหาเหตุและผลได้ แก้ปัญหาอย่างเป็นระบบได้ แต่มีข้อจำกัดว่า ความรู้ความเข้าใจและความสามารถทางการคิดเหล่านี้จะต้องสามารถแทนด้วยสิ่งที่เป็นรูปธรรมได้

4.2.4) ขั้นปฏิบัติการทางการคิดด้วยนามธรรม (Formal operational stage) ขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุตั้งแต่ 11 ปี ขึ้นไป บุคคลสามารถคิดและเข้าใจในสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ จึงสามารถคิดอนุมานหาเหตุผลที่นอกเหนือไปจากที่ข้อมูลมีอยู่ได้ นั่นคือเข้าใจการตั้งสมมุติฐาน และหาข้อมูล หาเหตุผลมาพิสูจน์ หาข้อสรุปได้ วัยรุ่นส่วนใหญ่จะมีพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจอยู่ในขั้นนี้ ผู้ใหญ่เองก็มีพัฒนาการทางการคิดอยู่ในขั้นนี้เช่นเดียวกัน เราจึงมักจะพบว่าเวลาที่พ่อแม่ ครู หรือผู้ใหญ่บอกสั่งสอนอะไร วัยรุ่นจะไม่เชื่ออย่างง่าย ๆ เหมือนในวัยเด็ก นั่นเป็นเพราะวัยรุ่นมองว่าตนสามารถคิด และหาเหตุผลเองได้ เข้าใจความเป็นจริงในสิ่งต่าง ๆ ได้ไม่แพ้ผู้ใหญ่ จึงไม่ยอมให้ผู้ใหญ่มายบงการในความคิดของตน

2.5 กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2538 และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2539 ให้เริ่มดำเนินการกองทุนในลักษณะเงินทุนหมุนเวียน ตามนัยมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 ต่อมารัฐบาลได้พิจารณาเห็นความสำคัญของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามากขึ้น จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 มีผลให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง กองทุนนับเป็นกลไกสำคัญของรัฐบาลที่ให้การสนับสนุนการขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษาของประเทศ เพื่อให้เยาวชนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานอย่างเท่าเทียมกันภารกิจตามกฎหมายจัดตั้งหน่วยงาน ให้กู้ยืมเงินแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา (พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2541) โดยมีวิสัยทัศน์ "เป็นองค์กรที่ให้โอกาสทางการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้ยั่งยืน" และมีพันธกิจ คือ (1) ให้กู้ยืมแก่นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ หรือศึกษาในสาขาที่เป็นความต้องการหลักและมีความจำเป็นต่อ

การพัฒนาประเทศ (2) การพัฒนาองค์การสู่ความเป็นเลิศด้านการให้บริการโดยใช้หลักบริหารจัดการที่ดี (อ้างอิงใน <http://www.studentloan.or.th/about.php> ค้นหา วันที่ 15 พฤศจิกายน 2559)

2.6 บริบทของคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2542 ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2527 ซึ่งได้กำหนดให้วิทยาลัยครูขยายฐานะทางวิชาการให้สามารถเปิดสอนสาขาวิชาการอื่นๆ ได้ เดิมนั้น คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม เป็นภาควิชาเกษตรศาสตร์ที่สังกัดอยู่ในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ต่อมาภาควิชาเกษตรศาสตร์ ได้จัดตั้งเป็นคณะเทคโนโลยีการเกษตร มีการบริหารงานโดยคณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตร รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนแบ่งเป็น 2 โปรแกรมวิชา คือ โปรแกรมวิชาเกษตรกรรม ผลิตบัณฑิตระดับครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) และโปรแกรมวิชาเกษตรศาสตร์ ผลิตบัณฑิตระดับวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) ซึ่งโปรแกรมวิชาเกษตรศาสตร์แบ่งเป็น 4 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สาขาวิชาสัตวบาล สาขาวิชาพืชศาสตร์ และสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร

ในปี พ.ศ. 2547 ได้รวมโปรแกรมวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม โปรแกรมวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และโปรแกรมวิชาคหกรรมศาสตร์ซึ่งเดิมเป็นโปรแกรมวิชาที่สังกัดอยู่ในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้ารวมกันกับคณะเทคโนโลยีการเกษตร โดยมีหลักสูตรดังนี้

- โปรแกรมวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ ผลิตบัณฑิตวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) 4 ปี
- โปรแกรมวิชาคหกรรมศาสตร์ ผลิตบัณฑิตครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) 4 ปี
- โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ผลิตบัณฑิตวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) 2 ปีหลัง

ประกอบด้วย 6 แขนงวิชา คือ การผลิต ไฟฟ้า ก่อสร้าง อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์อุตสาหกรรม และการจัดการอุตสาหกรรม และหลักสูตรปริญญาตรี 2 ปีหลัง (อ.วท.) สาขา โลหะ และก่อสร้าง

ในปี พ.ศ. 2550 ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ขึ้น ประกอบด้วย

1) หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.) สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ประกอบด้วย 5 สาขา คือ สาขาเทคโนโลยีการผลิต, สาขาเทคโนโลยีไฟฟ้าอุตสาหกรรม, สาขาเทคโนโลยีก่อสร้าง, สาขาเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์ และสาขาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อุตสาหกรรม

2) หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย สาขาสัตวศาสตร์, สาขาพืชศาสตร์, สาขาการจัดการการเกษตร และสาขาคหกิจอาหาร

3) หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ในปี พ.ศ. 2555 คณะเทคโนโลยีการเกษตร ได้ทำการปรับปรุงหลักสูตรและเสนอหลักสูตรใหม่ ในปัจจุบันมีการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1) หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.)

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ประกอบด้วย

- สาขาสัตวศาสตร์
- สาขาพืชศาสตร์
- สาขาการจัดการการเกษตร
- สาขาคหกรรมศาสตร์

2) หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.)

สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ประกอบด้วย

- สาขาเทคโนโลยีการผลิต
- สาขาเทคโนโลยีไฟฟ้าอุตสาหกรรม
- สาขาเทคโนโลยีก่อสร้าง
- สาขาเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์
- สาขาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อุตสาหกรรม

3) หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.) สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2555

4) หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2555

5) หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) วิศวกรรมการผลิต หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2555

และนอกจากนั้นยังมีการร่วมจัดทำหลักสูตรและร่วมจัดการเรียนการสอนระหว่างคณะครุศาสตร์กับคณะเทคโนโลยีการเกษตร ในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี

ในปี 2558 คณะเทคโนโลยีการเกษตร ได้ขอเปลี่ยนชื่อคณะ จากชื่อ “คณะเทคโนโลยีการเกษตร” เปลี่ยนเป็น “คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม” ตามราชกิจจานุเบกษา เล่ม 132 ตอนที่ 81 ก หน้า 33 วันที่ 26 สิงหาคม 2558 เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจและการดำเนินงานในปัจจุบัน (คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, 2559 : 1-2)

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

หลักสูตร	จำนวนนักศึกษา (คน)				รวม
	2556	2557	2558	2559	
1. สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ (พืชศาสตร์)	18	13	18	31	80
2. สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์)	18	27	28	35	108
3. สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (เทคโนโลยีไฟฟ้าอุตสาหกรรม)	15	25	17	22	79
4. สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (เทคโนโลยีการผลิต)	19	19	20	19	79
5. สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (เทคโนโลยีเทคโนโลยีอุตสาหกรรมก่อสร้าง)	8	7	11	11	37
6. สาขาวิชา เกษตรศาสตร์ (สัตวศาสตร์)	10	7	14	19	50
7. สาขาวิชา เกษตรศาสตร์ (การจัดการการเกษตร)	8	9	17	13	49
8. สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์)	-	-	11	-	11
9. สาขาวิชา เกษตรศาสตร์ (คหกรรมศาสตร์)	22	22	19	20	83
10. สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	4	-	-	10	14
11. สาขาวิชาวิศวกรรมการผลิตและการจัดการ	11	10	9	19	49
12. สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์	9	10	19	16	54
13. สาขาการงานอาชีพและเทคโนโลยี	27	32	28	35	122
รวมทั้งสิ้น	169	181	211	253	814

จำนวนนักศึกษาผู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้เพื่อการศึกษา (กยศ.) 296 คน

ชั้นปีที่	จำนวน ผู้ยืมเงินกองทุนเงิน กยศ. (คน)	หมายเหตุ
1	68	
2	54	
3	49	
4	60	
5	65	
รวม	296	

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เมื่อพิจารณาการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมีผู้ทำการศึกษาไว้ดังนี้

กรณีการ ภิรมย์รัตน์ (2553) ได้ทำการศึกษา พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($X = 15.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า ทุกมหาวิทยาลัยราชภัฏมีระดับความรู้อยู่ในระดับสูงระดับพฤติกรรมการ ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($X = 1.35$) เมื่อพิจารณาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า (1) ด้านความพอประมาณนักศึกษามีระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 1.11$) (2) ด้านความมีเหตุผล นักศึกษามีระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับสูง ($X = 1.38$) และ (3) ด้านการมีภูมิคุ้มกัน นักศึกษามีระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับสูง ($X = 1.49$) นักศึกษามีความคิดเห็น ต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต พบว่า (1) ด้านการดำรงชีวิตประจำวัน ได้แก่ การเก็บออมเงิน การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย การใช้ทรัพยากรทุกอย่างอย่างประหยัดและรู้คุณค่า การประยุกต์ของเก่าให้กลับมาใช้ได้อีกครั้ง (2) ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มหาวิทยาลัยควรมีการจัดทำหลักสูตรการเรียนรายวิชา “เศรษฐกิจพอเพียง” ควรมีการสอดแทรกเศรษฐกิจพอเพียงในทุกรายวิชา มีการจัดตั้งชมรมเศรษฐกิจพอเพียง มีการฝึกปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3) ด้านการณรงค์ได้แก่ การทำสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ในมหาวิทยาลัย การจัดอบรมให้ความรู้ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การจัดนิทรรศการเศรษฐกิจพอเพียง

กานดา เต๊ะชั้นหมาก (2556) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า (1) ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากโทรทัศน์มากที่สุด (ร้อยละ 86.1) รองลงมาคือจากการเรียนการสอน (ร้อยละ 78.8) อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 66.9) และหนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร (ร้อยละ 61.9) ตามลำดับ (2) นักศึกษาตอบแบบสอบถามถูกน้อยที่สุด 3 ข้อ และมากที่สุด 15 ข้อ โดยมีตอบถูกเฉลี่ย 9.74 ข้อ มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก ร้อยละ 22.9 ในระดับปานกลาง ร้อยละ 51.2 และในระดับน้อย ร้อยละ 25.9 มีรายการที่นักศึกษามีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก จำนวน 6 รายการ จาก 15 รายการ (ร้อยละ 40.00) ระดับปานกลาง จำนวน 3 รายการ จาก 15 รายการ (ร้อยละ 20.00) และระดับน้อย จำนวน 6 รายการ จาก 15 รายการ (ร้อยละ 40.00) (3) มีเจตคติต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับดีมาก จำนวน 2 ข้อ จาก 15 ข้อ (ร้อยละ 13.33) ในระดับดี จำนวน 6 ข้อ จาก 15 ข้อ (ร้อยละ 40.00) และในระดับที่ควรได้รับการพัฒนา จำนวน 7 ข้อ จาก 15 ข้อ (ร้อยละ 46.67)

(4) มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมอยู่ในระดับเกือบทุกครั้ง โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับเกือบทุกครั้งในทุกด้าน (ด้านอาหาร ด้านการแต่งกาย ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ และด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย) (5) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (มีความสัมพันธ์เชิงปฏิฐานในระดับน้อยมาก) 2) จำนวนเงินที่ได้รับเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายต่อเดือน (มีความสัมพันธ์เชิงปฏิฐานในระดับน้อยมาก) และ 3) ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (มีความสัมพันธ์เชิงปฏิฐานในระดับน้อยมาก)

กุลวดี ล้อมทอง วิระภัทรานนท์ (2550) การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ศึกษากรณี บุคลากรสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ผลการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้ (1) การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า 1.1) ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ มีการรับรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยวิธีการได้ยิน ได้เห็น และได้อ่าน ผ่านการรับรู้จากสื่อที่เป็นบุคคลและสื่อมวลชน โดยเฉพาะการรับรู้จากผู้บริหารระดับสูง และจากวารสารของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์เป็นส่วนใหญ่ 1.2) ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญมีความเข้าใจในองค์ประกอบหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี สามารถแยกความแตกต่างขององค์ประกอบหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยสามารถอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบได้อย่างชัดเจน (2) การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเอง ครอบครัว และการทำงาน พบว่า 2.1) การประยุกต์ใช้กับตนเอง และการประยุกต์ใช้กับครอบครัว คือ สามารถจัดสรรรายได้ให้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย และยังมีเหลือเก็บออม มีการใช้เหตุผลเพื่อแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ เน้นเรื่องความประหยัดและคุ้มค่า มีการเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง เสริมสร้างความรู้ควบคู่เทคโนโลยีที่ทันสมัย และเน้นเรื่องความซื่อสัตย์ 2.2) การประยุกต์ใช้กับการทำงานคือ สามารถทำงานได้ทันต่อเวลา มีการใช้เหตุผลเพื่อแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ เน้นเรื่องความจำเป็นและคุ้มค่า มีการเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง เสริมสร้างความรู้ควบคู่เทคโนโลยีที่ทันสมัย และเน้นเรื่องความโปร่งใสตรวจสอบได้

ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์ และคณะ (2551) ได้ทำโครงการประเมินผลเปรียบเทียบในมิติต่าง ๆ ของประชาชนในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ จากการวัดระดับความรู้และความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ประชาชนในทุกอาชีพยังไม่ค่อยมีความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนทั่วไปส่วนใหญ่มีความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจในระดับมาก ในด้านหลักการมีภูมิคุ้มกัน ประชาชนในภาคเกษตรมีความเข้าใจในระดับปานกลาง โดยเฉพาะด้านหลักการมีภูมิคุ้มกันและเงื่อนไขการมีความรู้และคุณธรรม ประชาชนในภาคบริการมีความเข้าใจใน

ระดับมาก โดยเฉพาะด้านหลักการมีภูมิคุ้มกัน เจ้าของหรือผู้บริหารภาคอุตสาหกรรมมีความเข้าใจในระดับมาก โดยเฉพาะด้านหลักการมีภูมิคุ้มกัน และลูกจ้างภาคอุตสาหกรรมมีความเข้าใจในระดับมาก โดยเฉพาะหลักการมีภูมิคุ้มกัน ส่วนประชาชนในภาคราชการมีความเข้าใจในระดับมาก โดยเฉพาะด้านหลักการมีภูมิคุ้มกัน เมื่อศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในทุกมิติ พบว่า ประชาชนทั่วไปนำมาประยุกต์ใช้ในระดับมาก ประชาชนในภาคเกษตรนำมาประยุกต์ใช้ในระดับปานกลาง และประชาชนในภาคบริการ นำมาประยุกต์ใช้ในระดับปานกลาง โดยนำมาใช้มากในมิติด้านสังคมเช่นเดียวกัน สำหรับเจ้าของหรือผู้บริหารภาคอุตสาหกรรม นำมาประยุกต์ใช้ในระดับปานกลาง และประชาชนภาคราชการ นำมาประยุกต์ใช้ในระดับมาก โดยนำมาใช้มากในมิติสังคมเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยัง พบว่า การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้นั้น มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจในหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้ที่มีความเข้าใจมากจะนำมาประยุกต์ใช้มาก ส่วนผู้ที่เข้าใจน้อยก็จะนำมาใช้น้อย

ทศไฉย สุทธวิภาต (2559) ได้ทำการศึกษา การใช้สื่อและพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้องสามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทโทรทัศน์ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครได้เป็นอันดับหนึ่ง ในขณะที่ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์ได้เป็นอันดับหนึ่ง และการมีแบบอย่างจากเพื่อนสามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตได้เป็นอันดับหนึ่ง นอกจากนี้ ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงสามารถทำนายเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครได้เป็นอันดับหนึ่ง และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงสามารถทำนายพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครได้เป็นอันดับหนึ่ง ทั้งนี้ ผลการวิจัยสามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาคือผู้ควบคุมนโยบายภาครัฐควรส่งเสริมให้มีการผลิตเนื้อหาในรูปแบบที่หลากหลายที่สามารถนำเสนอความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และชวนให้ติดตามอย่างต่อเนื่อง ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ และสื่อโทรทัศน์

ดวงพร ศรีวิชัย (2550) ได้ทำการศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนเตรียมทหาร ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนเตรียมทหารนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมไปปฏิบัติมาก โดยเรียงลำดับการปฏิบัติ ดังนี้ ด้านวัฒนธรรม ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ (2) นักเรียนเตรียมทหารมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ระหว่างด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(3) นักเรียนเตรียมทหารในแต่ละชั้นปี มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ไม่แตกต่างกันในการดำเนินชีวิตประจำวัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุญกร คำโฮม และศุภกัญญา จันทรูกษา (2558) ได้ทำการศึกษา แบบจำลองการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมระดับมาก แบบจำลองสมการโครงสร้างการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 193.87 ที่องศาอิสระเท่ากับ 101 และค่าความน่าจะเป็น (p -values) เท่ากับ 0.00 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.92 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ(CFD) เท่ากับ 0.94 ค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.06 นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะบริหารศาสตร์ พบว่า กิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยค่าขนาดอิทธิพล 0.393 ส่วนความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปวัน มีนรักษ์เรืองเดช (2549) ได้ทำการศึกษาการประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ ของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ผลการศึกษาในส่วนของปัจจัยด้านแวดล้อม พบว่า ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ไม่มีตำแหน่งทางสังคม รับสื่อทางโทรทัศน์เป็นประจำ มีการรับสื่อประเภทละครเป็นประจำ ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง มีการรับรู้เกี่ยวกับโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และการปฏิบัติตามโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ผลการศึกษา พบว่า การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ อยู่ในระดับค่อนข้างมาก และพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ได้แก่ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา อาชีพ ตำแหน่งทางสังคม ประเภทของช่องทางการรับสื่อ ลักษณะของสื่อที่รับประจำ การรับรู้เกี่ยวกับโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ การปฏิบัติตามโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

ไพโรธ เลิศพิริยกุลมด (2544) ได้ทำการศึกษาการน้อมนำแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่การปฏิบัติในสถาบันราชภัฏ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ พบว่าแนวพระราชดำริ พัฒนาการจาก “ความพอเพียง” ในความหมายพออยู่พอกิน พอควร มีความสุข ไปสู่ “พอมีพอกินเป็นขั้นที่หนึ่ง ขั้นต่อไป ให้มีเกียรติยศขึ้นด้วยตนเอง ขั้นที่สาม ให้นึกถึงผู้อื่น” ปรากฏเป็นรูปธรรมในทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3 ตามลำดับ จนบรรลุสัมฤทธิ์ผลเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน และเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้าโดยใช้หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องทฤษฎีใหม่ บนความสามัคคี ความร่วมมือ ความขยัน อดทนและความปรารถนาดีต่อกัน การปฏิบัติตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจพอเพียงจะช่วยให้ประเทศเจริญได้ นักวิชาการสาขาต่าง ๆ ได้เสนอการประยุกต์แนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจพอเพียงไว้ 9 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิด ด้านการเมือง การบริหารและการปกครอง ด้านการพัฒนาสังคม ด้านการวางผังภาคและผังเมือง ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้และน้ำที่เสียสมดุล ด้านการเกษตรและการรักษาพืช ด้านการดำเนินชีวิตด้านจริยธรรม และด้านการเรียนรู้และการศึกษา หน่วยงานต่าง ๆ ได้น้อมนำแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และทบวงมหาวิทยาลัย ก่อน พ.ศ. 2535 สถาบันราชภัฏได้ดำเนินการกิจการในการพัฒนาชนบท สอดคล้องกับแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจพอเพียงโดยธรรมชาติ ผ่านการฝึกหัดครู โครงการฝึกหัดครูชนบท และศูนย์ปฏิบัติการอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นในวิทยาลัยครูทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค หลังได้รับพระราชทานนามว่า “สถาบันราชภัฏ” สถาบันราชภัฏทุกแห่งได้น้อมนำแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักในการดำเนินการกิจการ ทั้งในส่วนที่เป็นพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา การบริหารจัดการ และในส่วนสนองแนวพระราชดำริ โดยตรง ได้แก่ การนำปรัชญาการพัฒนาท้องถิ่นมาเป็นปรัชญาหลักประจำสถาบัน การพัฒนาหลักสูตรและรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจพอเพียง การก่อตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น ตามแนวพระราชดำริเพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดเทคโนโลยี และการอนุรักษ์พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น แนวทางการน้อมนำแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สถาบัน และชุมชน ควรใช้กลยุทธ์ในการสร้างอุดมการณ์ร่วมในการทำงาน และใช้ชุมชนที่แต่ละสถาบันรับผิดชอบ เป็นเป้าหมายหลักของการปฏิบัติงาน โดยเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายทั่วประเทศเป็นการพัฒนาที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมทั้งระบบอันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

พัฒนาภรณ์ ฉัตรวิโรจน์ (2545) ได้ทำการศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมความรู้ เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน พบว่า ครูมีบทบาทในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับต่ำคิดเป็น ร้อยละ 44.3 อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 34.5 และอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 21.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติบทบาทของครู ได้แก่ 1) เจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนเศรษฐกิจพอเพียง 2) การสนับสนุนจากหน่วยงานเอกชน 3) การสนับสนุนจากโรงเรียน และ 4) รายวิชาที่สอน เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถทำนายการปฏิบัติบทบาทของครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงได้ร้อยละ 18.80 ในการปฏิบัติหน้าที่ของครูในการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง มีปัญหาในด้านผู้เรียนมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านผู้บริหาร และด้านเพื่อนร่วมงาน

สหทัย พลบัณเฑาะ (2548) ได้ทำการศึกษานำเสนอแนวทางการพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า (1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งเป็น 3 ประการคือ พอประมาณ ได้แก่ พอประมาณกับศักยภาพของตน พอประมาณกับสภาพแวดล้อม และไม่โลภเกินไปจนเบียดเบียนผู้อื่น มีเหตุผล ได้แก่ ไม่ประมาท รู้ถึงสาเหตุ พิจารณาค้นหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องและคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำ มิถุนิคุ้มกันในตัวที่ดี ได้แก่ พึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ พึ่งตนเองได้ทางสังคม คำนึงถึงผลระยะยาวมากกว่าระยะสั้น รู้เท่าทันและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งคุณลักษณะทั้ง 3 ประการจะเกิดขึ้นได้จากการพัฒนาความรู้และคุณธรรม ซึ่งเป็นเงื่อนไขหลักของการพัฒนาคน (2) กิจกรรมทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนที่ดำเนินการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถแบ่งได้ 4 ด้านคือ กิจกรรมเพื่อสร้างความพอเพียงด้านเศรษฐกิจ กิจกรรมเพื่อสร้างความพอเพียงด้านสังคม กิจกรรมเพื่อสร้างความพอเพียงด้านสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมเพื่อสร้างความพอเพียงด้านจิตใจ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จำเป็นต้องมีการดำเนินไปพร้อมกันอย่างสมดุล จึงจะสร้างความพอเพียงให้เกิดขึ้นในชุมชนได้ (3) การเรียนรู้ของชุมชนเพื่อพัฒนาคนไปสู่คุณลักษณะตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 2 รูปแบบ คือ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนโดยตรง และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบบที่ช่วยสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง (4) แนวทางการพัฒนาคนในชุมชนให้มีคุณลักษณะตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งได้เป็น 2 ระดับคือ การพัฒนาความรู้และคุณธรรมในตัวบุคคลผ่านการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ และการพัฒนาชุมชนให้มีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 4 ด้าน อย่างสมดุล เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลง

ดาวตรี รั้งสิทธิ์ และภคิษฐ์คมณ์ แสงตรีเพชรกล้า (2557) ได้ทำการศึกษา การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัวของนิสิตคณะเกษตรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า (1) การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคล คือการเริ่มจากใจตนเองก่อน การมีความรู้ในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการจัดกิจกรรมเพื่อการขับเคลื่อนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (2) การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับครอบครัวคือ สมาชิกในครอบครัวช่วยกันขับเคลื่อน การใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการขับเคลื่อน และการขยายการขับเคลื่อนสู่ชุมชน

สุมาลี จันทร์ชลอ และคณะ (2551) ได้ทำการศึกษาความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่าในภาพรวม ประชาชนกรุงเทพมหานครมีความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับพอใช้ คะแนนเฉลี่ยโดยรวม 19.08 (ประมาณร้อยละ 76) ผลการเปรียบเทียบระหว่างประชาชนเพศชายและเพศหญิง และระหว่างประชาชนผู้ประกอบการอาชีพ พบว่าแตกต่างกันของความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษาพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในภาพรวมพบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมด้านการใช้จ่ายพอประมาณมีพฤติกรรมอยู่ในระดับบ่อยครั้งถึงเป็นประจำ ด้านความรอบคอบมีพฤติกรรมอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ด้านความมีเหตุผลมีพฤติกรรมอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ด้านการช่วยเหลือครอบครัวมีพฤติกรรมอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาในครอบครัว นักเรียนมีพฤติกรรมระดับนานครั้ง ประชาชนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ถึงนาน ๆ ครั้ง ด้านการช่วยเหลือสังคม ด้านการใส่ใจสิ่งแวดล้อม ส่วนด้านการพัฒนางานให้ก้าวหน้ามีพฤติกรรมอยู่ในระดับนาน ๆ ครั้ง ผลการศึกษาพฤติกรรมของประชาชน 5 กลุ่มย่อย คือ นักเรียนโรงเรียนเอกชน นักเรียนโรงเรียนรัฐบาล พนักงานในภาคอุตสาหกรรม ผู้ให้บริการ และผู้ประกอบการค้ารายย่อย พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านความมีเหตุผล การดูแลสิ่งแวดล้อม การช่วยเหลือครอบครัว การช่วยเหลือสังคมและด้านความรอบคอบ ความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณและการพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงด้วยคำร้อยละ พบว่า ประชาชนส่วนมาก มีความเห็นสอดคล้องกันว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะช่วยพัฒนาสังคมได้ และเห็นด้วยที่ทุกครอบครัวต้องทางงบประมาณค่าใช้จ่าย และเห็นด้วยว่าการดำเนินชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงจะทำให้สบายภายหลัง

ศศิพรรณ บัวทรัพย์ (2547) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า (1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ศึกษา คณะนิติศาสตร์ จบการศึกษาชั้น ม.6 ก่อนเข้ารับการศึกษาที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์ ครอบครัวยุ และเพื่อนหรือผู้นำกลุ่ม ตามลำดับ (2) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นด้วยต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรับรู้ในเนื้อหาสาระ ด้านความเข้าใจในเนื้อหาสาระ ด้านการปฏิบัติหรือการประยุกต์และด้านการเผยแพร่ อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน (3) ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ เพศ คณะที่ศึกษา และการรับรู้จากครอบครัว ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาที่จบก่อนเข้าศึกษา ภูมิลำเนา การรับรู้จากสื่อมวลชนและการรับรู้จากเพื่อน หรือผู้นำกลุ่ม

ศักดิ์ชัย คำชู (2550) ได้ทำการศึกษาการประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กร : ศึกษากรณีศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านบึง พบว่า เจ้าหน้าที่และเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านบึง ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงว่า เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตโดยคำนึงถึงความพอประมาณ พอมี พอใช้ เป็นแนวคิดพึ่งตนเอง ไม่ประมาท รู้จักเก็บออม ไม่ฟุ้งเฟ้อ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการวางแผน ใช้ความรู้คู่คุณธรรม ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งตรงกันกับลักษณะการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ประเมินผลสำเร็จตามกรอบแนวคิดที่วางไว้ และได้ข้อค้นพบว่าการดำเนินโครงการต่าง ๆ ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านบึงที่เป็น การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้นั้น ทำให้เจ้าหน้าที่และเยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น นอกเหนือจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุโทรทัศน์ ทั้งนี้ในการดำเนินโครงการดังกล่าวได้รับการตอบรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในศูนย์ฝึก ด้วยต่างก็เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านบึง ในแง่การบริหาร การประหยัดงบประมาณ ภาพลักษณ์ขององค์กร และเป็นประโยชน์กับตัวเจ้าหน้าที่ให้เรียนรู้ถึงความพอเพียงในการดำเนินชีวิต รู้จักประหยัดคอดออม เห็นคุณค่าและรู้จักใช้ ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักพอประมาณ มีจิตสำนึกของความรับผิดชอบร่วมกัน และสามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาเยาวชนได้

อรสุดา เจริญรัต (2546) ได้ทำการศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย พบว่า เงื่อนไขสำคัญที่สุดของการเกิดขึ้น การดำรงอยู่และการปรับตัวของเศรษฐกิจพอเพียงก็คือ การที่ชุมชนหรือหมู่บ้านยังคงมีอำนาจในการควบคุมดูแลจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ของตนเอง อำนาจดังกล่าวนับเป็นรากฐานสำคัญที่นำไปสู่การสร้างและพัฒนาระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพสำหรับการดำรงชีวิตด้านต่าง ๆ ในรูปแบบบรรทัดฐานของหมู่บ้านที่ปรากฏอยู่ในจารีตประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ หรือพิธีกรรม ซึ่งเป็นผลเชื่อมโยงจากอิทธิพลของโลกทัศน์และระบบคุณค่าของชุมชน ปัจจัยดังกล่าวนี้เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจพอเพียงสามารถปรับตัวไปตามบริบทสังคมที่เปลี่ยนผ่านจากสังคมประเพณีเข้าสู่สังคมทันสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลจากการศึกษาพบว่า เมื่อหมู่บ้านต้องประสบกับการเปลี่ยนแปลงจากความทันสมัยต่าง ๆ เช่น การที่มีถนนตัดผ่านเข้ามา การมีสาธารณูปโภคที่สะดวกสบาย หรือการเข้ามาแทรกแซงของอำนาจรัฐ รวมทั้งระบบทุนนิยมการค้า ที่มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมหลายด้าน ทำให้อำนาจในการจัดการทรัพยากรของชุมชนต้องถูกกระทบกระเทือน ผลที่เกิดขึ้นก็คือ บรรทัดฐานที่เคยมีบทบาทในการกำหนดและควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจเหล่านี้ไว้ จำเป็นต้องปรับตัวไปภายใต้การจัดระเบียบสังคมใหม่ที่มีลักษณะแตกต่างไปจากเดิม เป็นต้นว่า การสร้างบรรทัดฐานแบบพึ่งพาอาศัยกัน (Norms of Reciprocal) และการสร้างเครือข่ายที่ทำให้บุคคลมาสัมพันธ์กันในเรื่องเกี่ยวกับชุมชน (Networks of Civic Engagement) ขึ้นมา เพื่อสนับสนุนและทดแทนความสัมพันธ์แบบพึ่งพาในระบบเครือญาติที่มีบทบาทน้อยลงเมื่อเทียบกับในอดีต ดังนั้น จึงพบว่าภายในหมู่บ้านได้เกิดการรวมกลุ่มกันในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งคณะกรรมการป่าชุมชน กลุ่มเกษตรนิเวศ กลุ่มทอผ้า กลุ่มธนาคารข้าว รวมทั้งกลุ่มออมทรัพย์ ภายใต้ระบบการจัดการรูปแบบใหม่ที่เกิดจากความร่วมมือทั้งกับหน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชนหรือแม้กระทั่งองค์กรระหว่างประเทศเพื่อสร้างศักยภาพในการปรับตัวโดยระดมหลากหลายทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นความรู้ด้านเทคโนโลยี ฯลฯ จากแหล่งต่าง ๆ นำมาสร้างกระบวนการเรียนรู้ใหม่ร่วมกันของชุมชนที่มีได้ตัดตอนจากภูมิปัญญาเดิม แต่กลับได้นำความรู้สมัยใหม่มาบูรณาการกันได้อย่างเหมาะสม ปัจจัยเหล่านี้เป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจพอเพียงยังคงสามารถดำรงอยู่ในชุมชนท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของบริบทแวดล้อมได้อย่างยั่งยืนตลอดมา อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากระบวนการปรับตัวเพื่อดำรงอยู่ของเศรษฐกิจพอเพียง จะมีได้อยู่บนเส้นทางที่ราบรื่นปราศจากอุปสรรคและปัญหาใด ๆ ตรงกันข้ามกลับพบว่ามีอุปสรรคและปัญหามานับประการที่ชาวบ้านจะต้องร่วมกันเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิธีการต่อสู้และเอาชนะปัญหาเหล่านี้ต่อไป

อภิชาติ ชูเกียรติสกุล (2551) ได้ทำการศึกษาความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการทหารสังกัดกองพันพัฒนาที่ 3 พบว่า (1) ผลการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจพบว่าโดยภาพรวมข้าราชการทหารสังกัดกองพันพัฒนาที่ 3 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านจากทั้งหมด 9 ด้าน พบว่า ด้านประโยชน์ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก ส่วนในด้านเงื่อนไขคุณธรรมผู้ให้ข้อมูลเกือบครึ่ง พบว่า มีความรู้ความเข้าใจ อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าระดับดี แสดงให้เห็นว่าขาดความละเอียดในการวิเคราะห์แยกแยะ และพิจารณาอย่างชัดเจนระหว่างความถูกต้องทางสังคมกับความดีงามตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือหลักทางศาสนา (2) ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่า ส่งผลกระทบต่อระดับความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า โดยภาพรวมรายจ่ายและแนวทางการส่งเสริมของหน่วยงานของข้าราชการทหารสังกัดกองพันพัฒนาที่ 3 มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากด้านรายจ่ายแสดงให้เห็นว่าแนวโน้มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ที่มีการใช้จ่ายน้อย อาจจะมี ความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดีมาก โดยน่าจะดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล รู้จักคิด วิเคราะห์ และเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง สำหรับแนวทางในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง หากเปิดโอกาสให้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมรับผลประโยชน์ จะได้มีประสบการณ์ที่มาก แนวโน้มน่าจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริงมากขึ้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมมากขึ้นต่อไป จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา จะเห็นได้ว่ามีตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ มหาวิทยาลัย เพศ ชั้นปีที่ศึกษา รายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน และภูมิภาค นอกจากนี้นี้ยังมีตัวแปรเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านหลักการ ประกอบด้วย พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน และด้านเงื่อนไข ประกอบด้วย ความรู้ คุณธรรม ซึ่งตัวแปรเหล่านี้จะทำให้ทราบ ระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา ระดับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา ความคิดเห็นของนักศึกษาในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

พฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนักศึกษา เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการทำวิจัยดังนี้

3.1 เครื่องมือการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัยการศึกษาพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาภาคปกติที่ กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา และข้อมูลการกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

3.3.2 ศึกษาจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร นักศึกษาภาคปกติทุกชั้นปี กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 296 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Yamane อ้างถึงใน สุวิมล ติรกานันท์, 2548: 177) จากนั้นจะทำการเลือกตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ซึ่งจะทำให้การสุ่มนักศึกษา เพื่อให้ได้ตัวแทนของประชากรที่ทำการศึกษา จำนวน 97 คน

3.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่องพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษาผู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้เพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตร และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม แบ่งออกเป็น 4 ตอน มีดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา ประกอบด้วย (1) ด้านเพศ (2) ด้านปีที่ศึกษา (3) ด้านรายได้ต่อเดือน (4) ด้านค่าใช้จ่ายต่อเดือน (5) ด้านภูมิลำเนา (6) ด้านที่พักอาศัย (7) ด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัว (8) ด้านการเดินทางมาศึกษาที่มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม การเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย (1) ด้านรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) ด้านเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3) ด้านความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย (1) ด้านการวางแผนการใช้จ่าย (2) ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร (3) ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกาย (4) ด้านการประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้าน หรือที่พักอาศัย (5) ด้านการดูแลสุขภาพ

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ประกอบด้วย (1) ด้านมีปัญหา อุปสรรคใด ที่ทำให้ไม่สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเอง (2) ด้านวิธีหรือแนวทางแก้ไขปัญหา และอุปสรรค ในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเองอย่างไร (3) ด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

ข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการดังนี้

3.2.1 ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษา ก่อนลงมือตอบแบบสอบถามผู้วิจัยได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์การวิจัยและขั้นตอนการตอบแบบสอบถามให้นักศึกษาเข้าใจ จากนั้นให้นักศึกษาลงมือตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

3.2.2 นำผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.3 สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการดังนี้ ในการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การหาค่าความถี่ และร้อยละ ด้านเพศ ด้านปีที่ศึกษา ด้านรายได้ต่อเดือน ด้านค่าใช้จ่ายต่อเดือน ด้านภูมิลำเนา ด้านที่พักอาศัย ด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัว ด้านการเดินทางมาศึกษาที่มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม การเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ t-test One-Way

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการดำเนินชีวิต ด้านการวางแผนการใช้จ่าย ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกาย ด้านการประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้าน หรือที่พักรออาศัย ด้านการดูแลสุขภาพสภาพ เป็นการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ t-test One-Way หาค่าความแตกต่างพฤติกรรมของเพศชายและเพศหญิง

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อปัญหา อุปสรรคใด ที่ทำให้ไม่สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเอง มีวิธีหรือแนวทางแก้ไขปัญหา และอุปสรรค ในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเองอย่างไร และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.4 ระยะเวลาและสถานที่ในการดำเนินงานการวิจัย

เริ่มดำเนิน มีนาคม 2560 สิ้นสุดโครงการ กันยายน 2560 สถานที่ทำการวิจัย :
คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ตำบลสะเดียง อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งได้ผลการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา ประกอบด้วย (1) ด้านเพศ (2) ด้านปีที่ศึกษา (3) ด้านรายได้ต่อเดือน (4) ด้านค่าใช้จ่ายต่อเดือน (5) ด้านภูมิลำเนา (6) ด้านที่พักอาศัย (7) ด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัว (8) ด้านการเดินทางมาศึกษาที่มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1 แสดงด้าน เพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	44	45.36
หญิง	53	54.64
รวม	97	100.00

จากตารางที่ 4.1 แสดงด้านเพศนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.64 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 45.36 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 แสดงชั้นปีที่ศึกษา

ชั้นปีที่ศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	31	31.96
ชั้นปีที่ 2	26	26.80
ชั้นปีที่ 3	25	25.77
ชั้นปีที่ 4	11	11.34
ชั้นปีที่ 5	4	4.12
รวม	97	100.00

จากตารางที่ 4.2 แสดงชั้นปีที่ศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 31.96 รองลงมา คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 26.80 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 25.77 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 11.34 และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 4.12 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงรายได้ต่อเดือน (รวมทั้งที่ได้รับจากผู้ปกครอง)

รายได้ต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	69	71.13
5,001 – 8,000 บาท	21	21.65
8,001 – 10,000 บาท	7	7.22
10,001 – 12,000 บาท	0	0.00
12,001 – 15,000 บาท	0	0.00
มากกว่า 15,000 บาท	0	0.00
รวม	97	100.00

จากตารางที่ 4.3 แสดงรายได้ต่อเดือน (รวมทั้งที่ได้รับจากผู้ปกครอง) พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 71.13 รองลงมาคือ รายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,001 – 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.65 และ รายได้ต่อเดือนระหว่าง 8,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.22 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าใช้จ่ายต่อเดือน

ค่าใช้จ่ายต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	59	60.82
5,001 – 8,000 บาท	30	30.93
8,001 – 10,000 บาท	7	7.22
10,001 – 12,000 บาท	1	1.03
12,001 – 15,000 บาท	0	0.00
มากกว่า 15,000 บาท	0	0.00
รวม	97	100.00

จากตารางที่ 4.4 แสดงค่าใช้จ่ายต่อเดือน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 60.82 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 5,0001 – 8,000 บาท/เดือน คิดเป็น ร้อยละ 30.93 และ ค่าใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 8,001 – 10,000 บาท / เดือน คิดเป็นร้อยละ 7.22 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จังหวัดเพชรบูรณ์	91	93.81
จังหวัดพิจิตร	3	3.09
จังหวัดจังหวัดอื่นๆ	3	3.09
รวม	97	100.00

จากตารางที่ 4.5 แสดงภูมิลำเนา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดเพชรบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 93.81 รองลงมาคือ จังหวัดพิจิตร คิดเป็นร้อยละ 3.09 และจังหวัดอื่นๆ คือ จังหวัดชัยภูมิ, จังหวัดยะลา และจังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.03 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงที่พักอาศัย

ที่พักอาศัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บ้าน	26	26.80
หอพักมหาวิทยาลัย	25	25.77
หอพักภายนอกมหาวิทยาลัย	43	44.33
อาศัยอยู่กับญาติ พี่น้อง คนรู้จัก	3	3.09
รวม	97	100.00

จากตารางที่ 4.6 แสดงที่พักอาศัย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่อาศัยอยู่หอพักภายนอกมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 44.33 รองลงมาคือ ที่พักอาศัยที่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 26.80 และหอพักมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 25.77 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือน (นับรวมนักศึกษา)

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2 – 3 คน	30	30.93
4 – 5 คน	53	54.64
6 – 7 คน	12	12.37
8 – 9 คน	0	0.00
มากกว่า 9 คน	2	2.06
รวม	97	100.00

จากตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือน (นับรวมนักศึกษา) พบว่า ครอบครัวของนักศึกษาส่วนใหญ่ มีสมาชิก 4-5 คน คิดเป็นร้อยละ 54.64 รองลงมา มีจำนวน 2-3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.93 และ 6-7 คน คิดเป็นร้อยละ 12.37 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงการเดินทางมาศึกษาที่มหาวิทยาลัย

การเดินทางมาศึกษาที่ มหาวิทยาลัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รถยนต์	6	6.19
รถจักรยานยนต์	82	84.54
รถโดยสารประจำทาง	3	3.09
ร่วมเดินทางมากับบุคคลอื่น	6	6.19
รวม	97	100.00

จากตารางที่ 4.8 แสดงการเดินทางมาศึกษาที่มหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เดินทางมามหาวิทยาลัยโดยรถจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 84.54 รองลงมาคือรถยนต์ และอาศัยมา กับบุคคลอื่น มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 6.19 และรถโดยสารประจำทาง คิดเป็นร้อยละ 3.09 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ใน
ชีวิตประจำวัน

ตารางที่ 4.9 แสดงผลการเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับความ คิดเห็น
2.1 ด้านรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
2.1.1 ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์	3.55	1.09	มาก
2.1.2 ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต	3.78	0.96	มาก
2.1.3 ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารจากการเรียน	3.61	1.10	มาก
การสอน			
2.1.4 ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารจาก หนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร	3.05	1.09	ปานกลาง
ภาพรวมด้านรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.50	0.88	มาก
2.2 ด้านเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
2.2.1 ท่านได้เรียนรู้ จากการเข้ารับการ ฝึกอบรม/การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.51	1.09	มาก
2.2.2 ท่านได้เรียนรู้ จากการศึกษาดูงานเกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.41	1.00	มาก
2.2.3 ท่านได้เรียนรู้ จากการร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.44	1.14	มาก
2.2.4 ท่านได้เรียนรู้ จากการร่วมจัดกิจกรรม/ นิทรรศการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.45	1.12	มาก
ภาพรวมด้านเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	3.45	1.02	มาก

การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับความคิดเห็น
2.3 ด้านความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
2.3.1 ท่านมีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.57	1.09	มาก
2.3.2 ท่านมีความเข้าใจคำว่า “พอเพียง” เป็นอย่างดี	3.68	0.94	มาก
2.3.3 ท่านเข้าใจความหมายของคำว่า “หลักการพึ่งตนเอง”	3.75	0.98	มาก
2.3.4 ท่านได้เรียนรู้ จากการร่วมจัดกิจกรรม/ นิทรรศการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.64	0.80	มาก
2.3.5 ท่านเห็นว่าการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ สามารถช่วยแก้ปัญหาครอบครัวของท่านได้	4.11	0.72	มาก
2.3.6 ท่านเห็นว่าการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้สามารถช่วยแก้ปัญหา ด้านเศรษฐกิจและสังคมได้	4.16	0.69	มาก
ภาพรวมด้านความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.82	0.66	มาก
ด้านความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.62	0.77	มาก

* เกณฑ์ที่ใช้วัดระดับ มีดังนี้

(Likert technique)

คะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.21 – 5.00	มากที่สุด
คะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.41 – 4.20	มาก
คะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.61 – 3.40	ปานกลาง
คะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.81 – 2.60	น้อย

คะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.80 น้อยที่สุด

ด้านรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า นักศึกษาได้รับข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ตมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.78 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือได้รับข้อมูลข่าวสารจากการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 3.61 อยู่ในระดับมาก ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ มีค่าเฉลี่ย 3.55 อยู่ในระดับมาก และนักศึกษาได้รับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร มีค่าเฉลี่ย 3.05 อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ภาพรวมด้านรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.50 อยู่ในระดับมาก

ด้านเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ท่านได้เรียนรู้ จากการเข้ารับการฝึกอบรม/การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.51 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือท่านได้เรียนรู้ จากการร่วมจัดกิจกรรม/นิทรรศการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.45 อยู่ในระดับมาก ท่านได้เรียนรู้ จากการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.44 อยู่ในระดับมาก และท่านได้เรียนรู้ จากการศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.41 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ภาพรวมด้านเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.45 อยู่ในระดับมาก

ด้านความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ท่านเห็นว่าการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้สามารถช่วยแก้ปัญหา ด้านเศรษฐกิจและสังคมได้ มีค่าเฉลี่ย 4.16 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ท่านเห็นว่าการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ สามารถช่วยแก้ปัญหาครอบครัวของท่านได้ มีค่าเฉลี่ย 4.11 อยู่ในระดับมาก ท่านเข้าใจความหมายของคำว่า “หลักการพึ่งตนเอง” มีค่าเฉลี่ย 3.75 อยู่ในระดับมาก ท่านมีความเข้าใจคำว่า “พอเพียง” เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ย 3.68 อยู่ในระดับมาก ท่านได้เรียนรู้ จากการร่วมจัดกิจกรรม/นิทรรศการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.64 อยู่ในระดับมาก ท่านมีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.57 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ภาพรวมด้านความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3.62 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ภาพรวมแบบสอบถาม การเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า ด้านความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.82 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.50 อยู่ในระดับมาก ด้านการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

มีค่าเฉลี่ย 3.45 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และภาพรวมการเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในชีวิตประจำวันพอเพียง มีค่าเฉลี่ยรวม 3.62

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 4.10 แสดงพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3.1 ด้านการวางแผนการใช้จ่าย			
3.1.1 ท่านมีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน	3.51	1.12	มาก
3.1.2 ท่านมีการทำบัญชี รายรับ-รายจ่าย	2.85	1.29	ปานกลาง
3.1.3 ท่านเก็บออมไว้ใช้ในยามจำเป็น	3.47	1.01	มาก
3.1.4 ท่านมีการใช้จ่ายเหมาะสมกับฐานะของตนเอง	3.66	0.87	มาก
3.1.5 ท่านมีการซื้อของโดยคำนึงถึงความเป็นต่อการดำรงชีพ มากกว่าตามกระแสโฆษณา	3.69	0.97	มาก
3.1.6 ท่านมีการไปท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เมื่อมีวันหยุด หรือเทศกาล	2.75	1.32	ปานกลาง
3.1.7 ท่านใช้โทรศัพท์และค่าโทรศัพท์แบบราคาประหยัด	3.54	0.85	มาก
3.1.8 ท่านทำงานพิเศษหรือหารายได้พิเศษ	2.74	1.38	ปานกลาง
ภาพรวมด้านการวางแผนการใช้จ่าย	3.28	0.83	ปานกลาง
3.2 ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร			
3.2.1 ท่านทานอาหารที่ร้านอาหาร/ภัตตาคาร	1.93	1.31	น้อย
3.2.2 ท่านทานร้านอาหารตามสั่ง	3.40	1.02	มาก
3.2.3 ท่านทานอาหารที่โรงอาหารมหาวิทยาลัย	4.06	0.93	มาก
3.2.4 ท่านดื่มเครื่องดื่ม เช่น กาแฟ/น้ำชา/ชาเขียว/ น้ำอัดลม/เครื่องดื่มบำรุงกำลัง	2.71	1.18	ปานกลาง
3.2.5 ท่านทานขนมกรุบกรอบ เช่น มันฝรั่งทอดกรอบ	2.63	1.10	ปานกลาง
ภาพรวมด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร	2.95	0.77	ปานกลาง

พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3.3 ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกาย			
3.3.1 ท่านเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่มีแบรนด์เนม	1.87	1.16	น้อย
3.3.2 ท่านซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายตามแฟชั่นหรือสมัยนิยม	2.25	1.13	น้อย
3.3.3 ท่านเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายเฉพาะช่วงที่ลดราคา	3.24	1.08	ปานกลาง
3.3.4 ท่านนำเสื้อผ้าที่ชำรุดไปซ่อมแซมกลับมาใช้ใหม่	3.20	1.13	ปานกลาง
ภาพรวมด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกาย	2.64	0.87	ปานกลาง
3.4 ด้านการประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้าน หรือที่พักอาศัย			
3.4.1 ท่านปิดไฟฟ้า หลังจากเลิกใช้ทุกครั้ง	4.19	0.89	มาก
3.4.2 ท่านปิดโทรทัศน์ เมื่อไม่มีคนดู	4.31	0.94	มากที่สุด
3.4.3 ท่านถอดปลั๊กไฟฟ้าทุกครั้งหลังจากเลิกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า	4.07	1.00	มาก
3.4.4 ท่านปิดก๊อกน้ำทุกครั้งหลังจากเลิกใช้น้ำ	4.46	0.86	มากที่สุด
ภาพรวมด้านการประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้าน หรือที่พักอาศัย	4.26	0.78	มากที่สุด
3.5 ด้านการดูแลสุขภาพ			
3.5.1 ท่านรับประทานอาหารตรงเวลา	3.44	0.92	มาก
3.5.2 ท่านรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ	3.60	0.75	มาก
3.5.3 ท่านเที่ยวเตร่ตอนกลางคืน	1.88	1.18	น้อย
3.5.4 ท่านดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ หรือสิ่งของมีเมามา อื่นๆ หรือ สูบบุหรี่	1.90	1.18	น้อย
3.5.5 ท่านทำความสะอาดห้องนอนและที่พัก	3.73	0.94	มาก

พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3.5.6 ท่านซักเสื้อผ้า รีดผ้าใหม่ทุกครั้งก่อนสวมใส่	4.05	0.85	มาก
3.5.7 ท่านตรวจสอบสภาพ สม่่าเสมอ	3.38	1.19	ปานกลาง
3.5.8 เมื่อเจ็บป่วยจะไปพบแพทย์ หรือทำการรักษาทันที	3.58	1.14	มาก
ภาพรวมด้านการดูแลรักษาสุขภาพ	3.20	0.59	ปานกลาง
ภาพรวมพฤติกรรมการดำเนินชีวิต	3.24	0.54	ปานกลาง

* เกณฑ์ที่ใช้วัดระดับ มีดังนี้

(Likert technique)

คะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.21 – 5.00	มากที่สุด
คะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.41 – 4.20	มาก
คะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.61 – 3.40	ปานกลาง
คะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.81 – 2.60	น้อย
คะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.80	น้อยที่สุด

ด้านการวางแผนการใช้จ่าย พบว่า ท่านมีการซื้อของโดยคำนึงถึงความจำเป็นต่อการดำรงชีพ มากกว่าตามกระแสโฆษณา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3.69 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือท่านมีการใช้จ่ายเหมาะสมกับฐานะของตนเอง มีค่าเฉลี่ย 3.66 อยู่ในระดับมาก ท่านใช้โทรศัพท์และค่าโทรศัพท์แบบราคาประหยัด มีค่าเฉลี่ย 3.54 อยู่ในระดับมาก ท่านมีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน มีค่าเฉลี่ย 3.51 อยู่ในระดับมาก ท่านเก็บออมไว้ใช้ในยามจำเป็น มีค่าเฉลี่ย 3.47 อยู่ในระดับมาก ท่านมีการทำบัญชี รายรับ-รายจ่าย มีค่าเฉลี่ย 2.85 อยู่ในระดับปานกลาง ท่านมีการไปท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มีค่าเฉลี่ย 2.75 อยู่ในระดับปานกลาง และท่านทำงานพิเศษหรือหารายได้พิเศษ มีค่าเฉลี่ย 2.74 อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ภาพรวมด้านการวางแผนการใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ย 3.28 อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร พบว่า ท่านทานอาหารที่โรงอาหารมหาวิทยาลัยฯ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.06 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ท่านทานร้านอาหารตามสั่ง มีค่าเฉลี่ย 3.40 อยู่ในระดับปานกลาง ท่านดื่มเครื่องดื่ม เช่น กาแฟ/น้ำชา/ชาเขียว/น้ำอัดลม/เครื่องดื่มบำรุง

กำลัง มีค่าเฉลี่ย 2.71 อยู่ในระดับปานกลาง ท่านทานขนมกรุบกรอบ เช่น มันฝรั่งทอดกรอบ มีค่าเฉลี่ย 2.63 อยู่ในระดับปานกลาง และท่านทานอาหารที่ร้านอาหาร/ภัตตาคาร มีค่าเฉลี่ย 1.93 อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ ภาพรวมด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร มีค่าเฉลี่ย 2.95 อยู่ในระดับมาก

ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกาย พบว่า ท่านเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เฉพาะช่วงที่ลดราคา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3.24 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ท่านนำเสื้อผ้าที่ชำรุดไปซ่อมแซมกลับมาใช้ใหม่ มีค่าเฉลี่ย 3.20 อยู่ในระดับปานกลาง ท่านซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายตามแฟชั่น หรือสมัยนิยม มีค่าเฉลี่ย 2.25 อยู่ในระดับน้อย และท่านเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่มีแบรนด์เนม มีค่าเฉลี่ย 1.87 อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ ภาพรวมด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกาย มีค่าเฉลี่ย 2.64 อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้าน หรือที่พักอาศัย พบว่า ท่านปิดก๊อกน้ำทุกครั้งหลังจากเลิกใช้น้ำ มีค่าเฉลี่ย 4.46 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ท่านปิดโทรทัศน์ เมื่อไม่มีคนดู ค่าเฉลี่ย 4.31 อยู่ในระดับมากที่สุด ท่านปิดไฟฟ้า หลังจากเลิกใช้ทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ย 4.19 อยู่ในระดับมาก และท่านถอดปลั๊กไฟฟ้าทุกครั้งหลังจากเลิกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า มีค่าเฉลี่ย 4.07 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ภาพรวมด้านการประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้าน หรือที่พักอาศัย มีค่าเฉลี่ย 4.26 อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการดูแลสุขภาพ พบว่า ท่านซักเสื้อผ้า รีดผ้าใหม่ทุกครั้งก่อนสวมใส่ มีค่าเฉลี่ย 4.05 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ท่านทำความสะอาดห้องนอนและที่พัก มีค่าเฉลี่ย 3.73 อยู่ในระดับมาก ท่านรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.60 อยู่ในระดับมาก เมื่อเจ็บป่วยจะไปพบแพทย์หรือทำการรักษา ทันที มีค่าเฉลี่ย 3.58 อยู่ในระดับมาก ท่านรับประทานอาหารตรงเวลา มีค่าเฉลี่ย 3.44 อยู่ในระดับมาก ท่านตรวจสุขภาพ สม่าเสมอ มีค่าเฉลี่ย 3.38 อยู่ในระดับปานกลาง ท่านดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ หรือสิ่งของมีนเมา มีค่าเฉลี่ย 1.90 อยู่ในระดับน้อย และท่านเที่ยวเตร่ตอนกลางคืน มีค่าเฉลี่ย 1.88 อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ ภาพรวมด้านการดูแลสุขภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.20 อยู่ในระดับปานกลาง

ภาพรวมพฤติกรรมการดำเนินชีวิต พบว่า ด้านการประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้าน หรือที่พักอาศัย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.26 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการวางแผนการใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ย 3.28 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการดูแลสุขภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.20 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร มีค่าเฉลี่ย 2.95 อยู่ในระดับปานกลาง และด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกาย มีค่าเฉลี่ย 2.64 อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ภาพรวมพฤติกรรมการดำเนินชีวิต มีค่าเฉลี่ย 3.24 อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม 1) ด้านมีปัญหา อุปสรรค ที่ทำให้ไม่สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเอง 2) ด้านวิธีหรือแนวทางแก้ไขปัญหา และอุปสรรค ในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเองอย่างไร 3) ด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งไม่พบนักศึกษา ตอบแบบสอบถามการวิจัย

แสดงผลการเปรียบเทียบค่าความแตกต่าง

ตารางที่ 4.11 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าความแปรปรวนในแต่ละกลุ่ม (การเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการดำเนินชีวิต)

การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	Leven's test for Equality of Variances	
	F	Sig.
1. ด้านรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.490	0.118
2. ด้านเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.141	0.080
3. ด้านความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.579	0.035
4. ภาพรวมการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.389	0.039

จากตาราง ที่ 4.11 แสดง Leven's test for Equality of Variances สามารถอธิบายได้ดังนี้

- 1) ด้านรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่า Sig. เท่ากับ 0.118 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนของเพศชายและหญิงเท่ากัน
- 2) ด้านเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่า Sig. เท่ากับ 0.080 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนของเพศชายและหญิงเท่ากัน
- 3) ด้านความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่า Sig. เท่ากับ 0.035 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนของเพศชายและหญิงไม่เท่ากัน
- 4) ภาพรวมการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่า Sig. เท่ากับ 0.039 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนของเพศชายและหญิงไม่เท่ากัน

ตารางที่ 4.12 แสดงผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการดำเนินชีวิต ระหว่างเพศชาย และเพศหญิง

การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	เพศ	t-test for equal variances assumed			
		\bar{X}	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
1. ด้านรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ชาย	3.35	0.84	-1.543	0.126
	หญิง	3.62	0.82		
2. ด้านเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ชาย	3.27	1.10	-1.655	0.101
	หญิง	3.61	0.83		
3. ด้านความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ชาย	3.74	0.71	-1.037	0.303
	หญิง	3.88	0.61		
4. ภาพรวมการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ชาย	3.49	0.84	-1.498	0.138
	หญิง	3.73	0.68		

จากตารางที่ 4.12 แสดงผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการดำเนินชีวิต ระหว่างเพศชาย และเพศหญิง โดยใช้สถิติ Independent t-test ในการทดสอบ ได้ผลดังนี้

1) ด้านรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการทดสอบพบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.126 ซึ่งมากกว่า 0.05 ซึ่งหมายความว่า นักศึกษาชายและหญิงมีการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2) ด้านเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการทดสอบพบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.101 ซึ่งมากกว่า 0.05 ซึ่งหมายความว่า นักศึกษาชายและหญิงมีการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3) ด้านความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการทดสอบพบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.101 ซึ่งมากกว่า 0.05 ซึ่งหมายความว่า นักศึกษาชายและหญิงมีความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

4) ภาพรวมการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการทดสอบพบว่า ค่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.138 ซึ่งมากกว่า 0.05 ซึ่งหมายความว่า นักศึกษาชายและหญิงมีภาพรวมในการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตารางที่ 4.13 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าความแปรปรวนในแต่ละกลุ่ม (พฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)

พฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	Leven's test for Equality of Variances	
	F	Sig.
1. ด้านการวางแผนการใช้จ่าย	5.077	0.027
2. ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร	0.640	0.426
3. ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกาย	0.001	0.978
4. ด้านการประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้าน หรือที่พักอาศัย	11.385	0.001
5. ด้านการดูแลสุขภาพ	0.164	0.686
6. ภาพรวมพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	1.172	0.282

จากตาราง ที่ 4.13 แสดง Leven's test for Equality of Variances สามารถอธิบายได้ดังนี้

- 1) ด้านการวางแผนการใช้จ่าย มีค่า Sig. เท่ากับ 0.027 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนของเพศชายและหญิงไม่เท่ากัน
- 2) ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร มีค่า Sig. เท่ากับ 0.426 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนของเพศชายและหญิงเท่ากัน
- 3) ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกาย มีค่า Sig. เท่ากับ 0.978 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนของเพศชายและหญิงเท่ากัน
- 4) ด้านการประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้าน หรือที่พักอาศัย มีค่า Sig. เท่ากับ 0.001 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนของเพศชายและหญิงไม่เท่ากัน
- 5) ด้านการดูแลสุขภาพ มีค่า Sig. เท่ากับ 0.686 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนของเพศชายและหญิงเท่ากัน
- 6) ภาพรวมพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่า Sig. เท่ากับ 0.282 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนของเพศชายและหญิงเท่ากัน

ตารางที่ 4.14 แสดงผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างเพศชาย และเพศหญิง

การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	เพศ	t-test for equal variances assumed			
		\bar{X}	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
1. ด้านการวางแผนการใช้จ่าย	ชาย	3.26	0.94	-0.122	0.903
	หญิง	3.29	0.73		
2. ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร	ชาย	2.95	0.82	-0.011	0.991
	หญิง	2.95	0.73		
3. ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกาย	ชาย	2.72	0.90	0.880	0.381
	หญิง	2.57	0.84		
4. ด้านการประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้านหรือที่พักอาศัย	ชาย	4.38	0.60	1.402	0.164
	หญิง	4.16	0.90		
5. ด้านการดูแลสุขภาพ	ชาย	3.26	0.60	1.001	0.315
	หญิง	3.14	0.59		
6. ภาพรวมพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ชาย	3.29	0.57	0.719	0.474
	หญิง	3.21	0.50		

จากตารางที่ 4.14 แสดงผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างเพศชาย และเพศหญิง โดยใช้สถิติ Independent t-test ในการทดสอบได้ผลดังนี้

1) ด้านการวางแผนการใช้จ่าย ในการทดสอบพบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.903 ซึ่งมากกว่า 0.05 ซึ่งหมายความว่า นักศึกษาชายและหญิงมีการวางแผนการใช้จ่ายไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2) ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร ในการทดสอบพบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.991 ซึ่งมากกว่า 0.05 ซึ่งหมายความว่า นักศึกษาชายและหญิงมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3) ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกาย ในการทดสอบพบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.381 ซึ่งมากกว่า 0.05 ซึ่งหมายความว่า นักศึกษาชายและหญิงมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกายไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

4) ด้านการประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้าน หรือที่พักอาศัย ในการทดสอบพบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.164 ซึ่งมากกว่า 0.05 ซึ่งหมายความว่า นักศึกษาชายและหญิงมีการประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้าน หรือที่พักอาศัยไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

5) ด้านการดูแลสุขภาพ ในการทดสอบพบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.315 ซึ่งมากกว่า 0.05 ซึ่งหมายความว่า นักศึกษาชายและหญิงมีการดูแลสุขภาพไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

6) ภาพรวมพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการทดสอบพบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.474 ซึ่งมากกว่า 0.05 ซึ่งหมายความว่า นักศึกษาชายและหญิง มีพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม พอสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1.1 ด้านพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนักศึกษากู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้เพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ด้านข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา 1) ด้านเพศ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.64 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 45.36 ตามลำดับ 2) ด้านชั้นปีที่ศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 31.96 รองลงมา คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 26.80 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 25.77 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 11.34 และ นักศึกษาชั้นปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 4.12 ตามลำดับ 3) ด้านรายได้ต่อเดือน (รวมทั้งที่ได้รับจากผู้ปกครอง) พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 71.13 รองลงมาคือ รายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,001 – 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.65 และ รายได้ต่อเดือนระหว่าง 8,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.22 ตามลำดับ 4) ด้านค่าใช้จ่ายต่อเดือน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 60.82 รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 5,0001 – 8,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 30.93 และ ค่าใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 8,001 – 10,000 บาท / เดือน คิดเป็นร้อยละ 7.22 ตามลำดับ 5) ด้านภูมิลำเนา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดเพชรบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 93.81 รองลงมาคือ จังหวัดพิจิตร คิดเป็นร้อยละ 3.09 และ จังหวัดอื่นๆ คือ จังหวัดชัยภูมิ, จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.03 ตามลำดับ 6) ด้านที่พักอาศัย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่อาศัยอยู่หอพักภายนอกมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 44.33 รองลงมาคือ พักอาศัยที่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 26.80 และหอพักมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 25.77 ตามลำดับ 7) ด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือน (นับรวมนักศึกษา) พบว่า ครอบครัวของนักศึกษาส่วนใหญ่ มีสมาชิก 4-5 คน คิดเป็นร้อยละ 54.64 รองลงมา มีจำนวน 2-3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.93 และ 6-7 คน คิดเป็นร้อยละ 12.37 ตามลำดับ 8) ด้านการเดินทางมาศึกษาที่มหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เดินทางมามหาวิทยาลัยโดยรถจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ

84.54 รองลงมาคือรถยนต์ และอาศัยอยู่กับบุคคลอื่น มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 6.19 และ รถโดยสารประจำทาง คิดเป็นร้อยละ 3.09 ตามลำดับ

ด้านการเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในชีวิตประจำวัน 1) ด้านรับข้อมูลข่าวสาร พบว่า นักศึกษาได้รับข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ตมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.78 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ได้รับข้อมูลข่าวสารจากการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 3.61 อยู่ในระดับมาก ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ มีค่าเฉลี่ย 3.55 อยู่ในระดับมาก และนักศึกษาได้รับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร มีค่าเฉลี่ย 3.05 อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ภาพรวมด้านรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.50 อยู่ในระดับมาก 2) ด้านเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ท่านได้เรียนรู้ จากการเข้ารับการฝึกอบรม/การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.51 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ท่านได้เรียนรู้ จากการร่วมจัดกิจกรรม/นิทรรศการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.45 อยู่ในระดับมาก ท่านได้เรียนรู้ จากการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.44 อยู่ในระดับมาก และได้เรียนรู้ จากการศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.41 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ภาพรวมด้านเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.45 อยู่ในระดับมาก 3) ด้านความรู้ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้สามารถช่วยแก้ปัญหา ด้านเศรษฐกิจและสังคมได้ มีค่าเฉลี่ย 4.16 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ สามารถช่วยแก้ปัญหาครอบครัวได้ มีค่าเฉลี่ย 4.11 อยู่ในระดับมาก ท่านเข้าใจความหมายของคำว่า “หลักการพึ่งตนเอง” มีค่าเฉลี่ย 3.75 อยู่ในระดับมาก มีความเข้าใจคำว่า “พอเพียง” เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ย 3.68 อยู่ในระดับมาก ท่านได้เรียนรู้ จากการร่วมจัดกิจกรรม/นิทรรศการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.64 อยู่ในระดับมาก ท่านมีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.57 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ภาพรวมด้านความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3.62 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 5) สรุปภาพรวม ด้านการเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า ด้านความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.82 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.50 อยู่ในระดับมาก ด้านการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.45 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิต 1) ด้านการวางแผนการใช้จ่าย พบว่า มีการซื้อของโดยคำนึงถึงความจำเป็นต่อการดำรงชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3.69 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือมีการใช้จ่ายเหมาะสมกับฐานะของตนเอง มีค่าเฉลี่ย 3.66 อยู่ในระดับมาก ใช้โทรศัพท์และค่าโทรศัพท์แบบราคาประหยัด มีค่าเฉลี่ย 3.54 อยู่ในระดับมาก ด้านมีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน มีค่าเฉลี่ย 3.51 อยู่ในระดับมาก เก็บออมไว้ใช้ในยามจำเป็น มีค่าเฉลี่ย 3.47 อยู่ในระดับมาก มีการทำบัญชี รายรับ-รายจ่าย มีค่าเฉลี่ย 2.85 อยู่ในระดับปานกลาง มีการไปท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มีค่าเฉลี่ย 2.75 อยู่ในระดับปานกลาง และทำงานพิเศษหรือหารายได้พิเศษ มีค่าเฉลี่ย 2.74 อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ภาพรวมด้านการวางแผนการใช้จ่ายมีค่าเฉลี่ย 3.28 อยู่ในระดับปานกลาง 2) ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร พบว่า ทานอาหารที่โรงอาหารมหาวิทยาลัยฯ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.06 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ทานทานร้านอาหารตามสั่ง มีค่าเฉลี่ย 3.40 อยู่ในระดับปานกลาง ทานดื่มเครื่องดื่ม เช่น กาแฟ/น้ำชา/ชาเขียว/น้ำอัดลม/เครื่องดื่มบำรุงกำลัง มีค่าเฉลี่ย 2.71 อยู่ในระดับปานกลาง ทานขนมกรุบกรอบ เช่น มันฝรั่งทอดกรอบ มีค่าเฉลี่ย 2.63 อยู่ในระดับปานกลาง และทานอาหารที่ร้านอาหาร/ภัตตาคาร มีค่าเฉลี่ย 1.93 อยู่ในระดับน้อยตามลำดับ ภาพรวมด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร มีค่าเฉลี่ย 2.95 อยู่ในระดับมาก 3) ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกาย พบว่า เลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เฉพาะช่วงที่ลดราคา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3.24 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ นำเสื้อผ้าที่ซื้อมาไปซ่อมแซมกลับมาใช้ใหม่ มีค่าเฉลี่ย 3.20 อยู่ในระดับปานกลาง ซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายตามแฟชั่น หรือสมัยนิยม มีค่าเฉลี่ย 2.25 อยู่ในระดับน้อย และท่านเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่มีแบรนด์เนม มีค่าเฉลี่ย 1.87 อยู่ในระดับน้อยตามลำดับ ภาพรวมด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกาย มีค่าเฉลี่ย 2.64 อยู่ในระดับปานกลาง 4) ด้านการประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้าน หรือที่พักออาศัย พบว่า ปิดก๊อกน้ำทุกครั้งหลังจากเลิกใช้น้ำ มีค่าเฉลี่ย 4.46 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ท่านปิดโทรทัศน์ เมื่อไม่มีคนดู ค่าเฉลี่ย 4.31 อยู่ในระดับมากที่สุด ท่านปิดไฟฟ้า หลังจากเลิกใช้ทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ย 4.19 อยู่ในระดับมาก และถอดปลั๊กไฟฟ้าทุกครั้งหลังจากเลิกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า มีค่าเฉลี่ย 4.07 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ภาพรวมด้านการประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้าน หรือที่พักออาศัย มีค่าเฉลี่ย 4.26 อยู่ในระดับมากที่สุด 5) ด้านการดูแลสุขภาพ พบว่า ซักเสื้อผ้า รีดผ้าใหม่ทุกครั้งก่อนสวมใส่ มีค่าเฉลี่ย 4.05 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ทำความสะอาดห้องนอนและที่พักร มีค่าเฉลี่ย 3.73 อยู่ในระดับมาก รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.60 อยู่ในระดับมาก เมื่อเจ็บป่วยจะไปพบแพทย์ หรือ ทำการรักษา ทันที มีค่าเฉลี่ย 3.58 อยู่ในระดับมาก รับประทานอาหารตรงเวลา มีค่าเฉลี่ย 3.44 อยู่ในระดับมาก ตรวจสอบสุขภาพ สม่าเสมอ มีค่าเฉลี่ย 3.38 อยู่ในระดับปานกลาง ดื่มเครื่องดื่ม ที่มีแอลกอฮอล์ หรือสิ่งของมีนเมา มีค่าเฉลี่ย 1.90 อยู่ในระดับน้อย และท่านเที่ยวเตร่

ตอนกลางคืน มีค่าเฉลี่ย 1.88 อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ ภาพรวมด้านการดูแลรักษาสุขภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.20 อยู่ในระดับปานกลาง 6) สรุปภาพรวม พฤติกรรมการดำเนินชีวิต พบว่า ด้านการประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้านหรือที่พักอาศัย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.26 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการวางแผนการใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ย 3.28 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.20 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร มีค่าเฉลี่ย 2.95 อยู่ในระดับปานกลาง และด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกาย มีค่าเฉลี่ย 2.64 อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม 1) ด้านมีปัญหา อุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเอง 2) ด้านวิธีหรือแนวทางแก้ไขปัญหา และอุปสรรค ในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเองอย่างไร 3) ด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งไม่พบนักศึกษาตอบแบบสอบถามการวิจัย

5.1.2 ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ ผลการเปรียบเทียบ การเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการดำเนินชีวิต ระหว่างเพศชาย และเพศหญิง โดยใช้สถิติ Independent t-test ในการทดสอบ ได้ผลดังนี้ 1) ด้านรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.126 ซึ่งมากกว่า 0.05 ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 2) ด้านเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.101 ซึ่งมากกว่า 0.05 ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 3) ด้านความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.101 ซึ่งมากกว่า 0.05 ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 4) ซึ่งภาพรวมของผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการดำเนินชีวิต พบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.138 ซึ่งมากกว่า 0.05 ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการเปรียบเทียบ พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างเพศชาย และเพศหญิง โดยใช้สถิติ Independent t-test ในการทดสอบ ได้ผลดังนี้ 1) ด้านการวางแผนการใช้จ่าย พบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.903 ซึ่งมากกว่า 0.05 ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 2) ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร พบว่า ค่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.991 ซึ่งมากกว่า 0.05 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 3) ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกาย พบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.381 ซึ่งมากกว่า 0.05 ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

- 4) ด้านการประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้าน หรือที่พักอาศัย พบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.164 ซึ่งมากกว่า 0.05 ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 5) ด้านการดูแลสุขภาพ พบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.315 ซึ่งมากกว่า 0.05 ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 6) ภาพรวมพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.474 ซึ่งมากกว่า 0.05 ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 การศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของ นักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยี อุตสาหกรรม ซึ่งด้านการเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในชีวิตรประจำวัน 1) ด้านรับข้อมูลข่าวสารพบว่า นักศึกษาได้รับข้อมูลข่าวสาร จากอินเทอร์เน็ตมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.78 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ได้รับข้อมูลข่าวสารจากการ เรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 3.61 อยู่ในระดับมาก ได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ มีค่าเฉลี่ย 3.55 อยู่ในระดับมาก และนักศึกษาได้รับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร มีค่าเฉลี่ย 3.05 อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ กานดา เตชะจันทร์ (2556) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย พบว่า 1) ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากโทรทัศน์มากที่สุด (ร้อยละ 86.1) รองลงมาคือจากการเรียนการสอน (ร้อยละ 78.8) อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 66.9) และหนังสือพิมพ์/ นิตยสาร/วารสาร (ร้อยละ 61.9) ตามลำดับ 2) นักศึกษาตอบแบบสอบถามถูกน้อยที่สุด 3 ข้อ และ มากที่สุด 15 ข้อ โดยมีตอบถูกเฉลี่ย 9.74 ข้อ มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก ร้อยละ 22.9 ในระดับปานกลาง ร้อยละ 51.2 และในระดับน้อย ร้อยละ 25.9 มีรายการที่นักศึกษา มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก จำนวน 6 รายการ จาก 15 รายการ (ร้อยละ 40.00) ระดับปานกลาง จำนวน 3 รายการ จาก 15 รายการ (ร้อยละ 20.00) และระดับน้อย จำนวน 6 รายการ จาก 15 รายการ (ร้อยละ 40.00) 3) มีเจตคติต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับดีมาก จำนวน 2 ข้อ จาก 15 ข้อ (ร้อยละ 13.33) ในระดับดี จำนวน 6 ข้อ จาก 15 ข้อ (ร้อยละ 40.00) และ ในระดับที่ควรได้รับการพัฒนา จำนวน 7 ข้อ จาก 15 ข้อ (ร้อยละ 46.67) 4) มีพฤติกรรมการดำเนิน ชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมอยู่ในระดับเกือบทุกครั้ง โดยเมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า อยู่ในระดับเกือบทุกครั้งในทุกด้าน (ด้านอาหาร ด้านการแต่งกาย ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการดูแลสุขภาพ และด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย)

5.2.2 ด้านความรู้ความเข้าใจ การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ สามารถช่วยแก้ปัญหา ด้านเศรษฐกิจและสังคมได้ พบว่า มีค่าเฉลี่ย 4.16 อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ สามารถช่วยแก้ปัญหาครอบครัว ได้ มีค่าเฉลี่ย 4.11 อยู่ในระดับมาก เข้าใจความหมายของคำว่า “หลักการพึ่งตนเอง” มีค่าเฉลี่ย 3.75 อยู่ในระดับมาก มีความเข้าใจคำว่า “พอเพียง” เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ย 3.68 อยู่ในระดับมาก เรียนรู้ จากการร่วมจัดกิจกรรม/นิทรรศการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.64 อยู่ในระดับมาก มีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.57 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ (2553) ได้ทำการศึกษา พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมีระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นราย มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า ทุกมหาวิทยาลัยราชภัฏมีระดับความรู้อยู่ในระดับสูงระดับพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับสูง ด้านเรียนรู้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ท่านได้เรียนรู้ จากการเข้ารับการฝึกอบรม/การอบรมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.51 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ท่านได้ เรียนรู้ จากการร่วมจัดกิจกรรม/นิทรรศการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.45 อยู่ในระดับมาก ท่านได้เรียนรู้ จากการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.44 อยู่ในระดับมาก และท่านได้เรียนรู้ จากการศึกษาคว ามงานเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.41 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ (2553) ได้ทำการศึกษา พฤติกรรมการ ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขต กรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็น ต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็น แนวทางในการดำเนินชีวิต พบว่า (1) ด้านการดำรงชีวิตประจำวัน ได้แก่ การเก็บออมเงิน การจัดทำ บัญชีรายรับรายจ่าย การใช้ทรัพยากรทุกอย่างอย่างประหยัดและรู้คุณค่า การประยุกต์ของเก่าให้ กลับมาใช้ได้อีกครั้ง (2) ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มหาวิทยาลัยควรมีการจัดทำหลักสูตรการ เรียนรายวิชา “เศรษฐกิจพอเพียง” ควรมีการสอดแทรกเศรษฐกิจพอเพียงในทุกรายวิชา มีการจัดตั้ง ชมรมเศรษฐกิจพอเพียง มีการฝึกปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3) ด้านการณรงค์ได้แก่ การทำสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ในมหาวิทยาลัย การจัดอบรมให้ความรู้ทั้งในภาคทฤษฎีและ ภาคปฏิบัติ การจัดนิทรรศการเศรษฐกิจพอเพียง

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ควรทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบ ระหว่าง นักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) กับนักศึกษาที่ไม่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ของคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ระดับมหาวิทยาลัย

5.3.2 ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษา นักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ระดับภาพรวมของมหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์. 2553. พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร.
- กานดา เต๊ะจันทร์. 2556. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- กรมการศาสนา. 2549. แผนพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) อ้างถึงใน <http://www.studentloan.or.th/about.php> ค้นหาค้นหา วันที่ 15 พฤศจิกายน 2559.
- เกษม วัฒนชัย. 2550. เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. วารสารผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา, ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 ตุลาคม 2549 – มีนาคม 2550
- กุลวดี ล้อมทอง วีระภัทรานนท์. 2550. การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ศึกษากรณี บุคลากรสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- กลุ่มพัฒนากรอบแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. 2546. ประมวลคำในพระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ตั้งแต่พุทธศักราช 2493-2542 ที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ณัฐพงศ์ ทองภักดี. 2550. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: ความเป็นมาและความหมาย. วารสารพัฒนบริหารศาสตร์. ปีที่ 47 ฉบับที่ 1/2550: 3-23.
- ดวงพร ศรีชัย. 2550. การศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนเตรียมทหาร. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์ และคณะ. 2551. โครงการประเมินผลเปรียบเทียบในมิติต่างๆของประชาชนในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้. ทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. ศูนย์วิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทัศนัย สุนทรวิภาต. 2559. การใช้สื่อและพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

- นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2544. **มิตินทางวัฒนธรรมในยุคเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- บุษกร คำโสม และศุภกัญญา จันทร์อุทกษา. 2558. **แบบจำลองการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี วารสารปัญญาภิวัฒน์ ปีที่ 7 ฉบับพิเศษ ประจำเดือนสิงหาคม**.
- ปวัน มีนรัักษ์เรืองเดช. 2549. **การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ ของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ**. ภาคนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประเสริฐ ยังปากน้ำ. 2551. **แนวคิดทางสังคมว่าด้วยเศรษฐกิจพอเพียงในสังคมไทย**. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประเวศ วะสี. 2542. **เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม: แนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม**. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- พัฒนาภรณ์ นัตรีโรจน์. 2545. **บทบาทของครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. จังหวัดขอนแก่น**.
- ไพโรธ เลิศพิริยกุล. 2544. **การน้อมนำพระราชดำริทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่การปฏิบัติในสถาบันราชภัฏ. สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ**.
- สมพร เทพสิทธิธา. 2550. **การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในบริบทของศาสนาและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : สมชายการพิมพ์.
- สาวิตรี รังสิภัทร์ และภคิษฐ์คมน์ แสงตรีเพชรกล้า. 2557. **การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัวของนิสิตคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. 2544. **เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำรินี้ได้เบื้องพระยุคลบาท**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- สุนทร กุลวัฒนวรพงศ์. 2544. **ตามรอยพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง-ทฤษฎีใหม่**. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- โสภณ สุภาพงษ์. 2547. **เส้นทางการถือฤกษ์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง**. สกุลไทย. 45 (มิถุนายน): 70-71, 92.
- สำนักงานพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. 2547. **เศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: สำนักงานพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.
- สหัชยา พลปัดพี. 2548. **การนำเสนอแนวทางการพัฒนาคนไทยให้มีคุณลักษณะตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สมพร เทพสิทธิ์า. 2550. การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในบริบทของศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : สมชายการพิมพ์.
- สุภัทรา บุญปัญญาโรจน์. 2550. ภาวะบริโภคนิยมของวัยรุ่นไทย : ปัจจัยผลักดันสู่สังคมไทย. วารสารรามคาแหง. ฉบับมนุษยศาสตร์ ปีที่ 27 ฉบับที่ 1: 1-2. สุเมธ ดันดิเวชกุล. (2549). ใต้เบื้องพระยุคลบาท. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: มติชน.
- สุมาลี จันทร์ชลอ และคณะ. 2551. การศึกษาความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สุวิมล ดิรกานันท์. 2546. การใช้สถิติในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบ พ.ศ. 2550 - 2554. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศักดิ์ชัย คำชู. 2550. การประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กร: ศึกษากรณีศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านบึง. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543. การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- อรสุดา เจริญรัต. 2546. เศรษฐกิจพอเพียงภายใต้การเปลี่ยนแปลงสังคมไทย. ชุดโครงการเศรษฐกิจชุมชนหมู่บ้าน.
- อภิชาติ ชูเกียรติสกุล. 2551. ความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการทหารสังกัดกองพันพัฒนาที่ 3. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อารีย์ เชื้อเมืองพาน. 2551. วิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง: ทางรอดพ้นกับดักทางเศรษฐกิจและสังคม. วารสารแม่โจ้ปริทัศน์. ปีที่ 9 ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน – ธันวาคม 2551: 9 - 11.

ภาคผนวก

แบบสอบถามการวิจัย

โครงการวิจัย พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อที่ตรงตามความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. ศึกษาอยู่ชั้นปี

() ชั้นปีที่ 1 () ชั้นปีที่ 2
() ชั้นปีที่ 3 () ชั้นปีที่ 4
() ชั้นปีที่ 5

3. รายได้ต่อเดือน (รวมทั้งที่ได้รับจากผู้ปกครอง)

() ต่ำกว่า 5,000 บาท () 5,000 – 8,000 บาท
() 8,001 – 10,000 บาท () 10,001 – 12,000 บาท
() 12,001 – 15,000 บาท () มากกว่า 15,000 บาท

4. ค่าใช้จ่ายต่อเดือน

() ต่ำกว่า 5,000 บาท () 5,000 – 8,000 บาท
() 8,001 – 10,000 บาท () 10,001 – 12,000 บาท
() 12,001 – 15,000 บาท () มากกว่า 15,000 บาท

5. ภูมิลำเนา

() จังหวัดเพชรบูรณ์ () จังหวัดพิจิตร
() จังหวัดอื่นๆ (ระบุ)

6. ที่พักอาศัย

() บ้าน () หอพักมหาวิทยาลัย
() หอพักภายนอกมหาวิทยาลัย () อาศัยอยู่กับบ้านญาติ พี่น้อง คนรู้จัก

7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (นับรวมนักศึกษา)

() 2 - 3 คน () 4 - 5 คน
() 6 - 7 คน () 8 - 9 คน
() มากกว่า 9 คน

8. การเดินทางมาศึกษาที่มหาวิทยาลัย

() รถยนต์ () รถจักรยานยนต์
() รถโดยสารประจำทาง () ร่วมเดินทางมากับบุคคลอื่น

ตอนที่ 2 การเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเข้าใจของท่าน

การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปาน	กลาง	น้อยที่สุด
2.1 ด้านรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
2.1.1 ท่านได้รับข้อมูลข่าวสาร จากโทรทัศน์					
2.1.2 ท่านได้รับข้อมูลข่าวสาร จากอินเทอร์เน็ต					
2.1.3 ท่านได้รับข้อมูลข่าวสาร จากการเรียนการสอน					
2.1.4 ท่านได้รับข้อมูลข่าวสาร จากหนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร					
2.2 ด้านเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
2.2.1 ท่านได้เรียนรู้ จากการเข้ารับการฝึกอบรม/การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
2.2.2 ท่านได้เรียนรู้ จากการศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
2.2.3 ท่านได้เรียนรู้ จากการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
2.2.4 ท่านได้เรียนรู้ จากการร่วมจัดกิจกรรม/นิทรรศการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
2.3 ด้านความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
2.3.1 ท่านมีความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
2.3.2 ท่านมีความเข้าใจคำว่า “พอเพียง” เป็นอย่างดี					
2.3.3 ท่านเข้าใจความหมายของคำว่า “หลักการพึ่งตนเอง”					
2.3.4 ท่านมีความเข้าใจ เกี่ยวกับการน้อมนำหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นอย่างดี					
2.3.5 ท่านเห็นว่าการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ สามารถช่วยแก้ปัญหาครอบครัวของท่านได้					
2.3.6 ท่านเห็นว่าการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้สามารถช่วยแก้ปัญหา ด้านเศรษฐกิจ สังคมได้					

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการดำเนินชีวิต

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเข้าใจของท่าน

การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปาน	กลาง	น้อยที่สุด
3.1 ด้านการวางแผนการใช้จ่าย					
3.1.1 ท่านมีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน					
3.1.2 ท่านมีการทำบัญชี รายรับ-รายจ่าย					
3.1.3 ท่านเก็บออมไว้ใช้ในยามจำเป็น					
3.1.4 ท่านมีการใช้จ่ายเหมาะสมกับฐานะของตนเอง					
3.1.5 ท่านมีการซื้อของโดยคำนึงถึงความจำเป็นต่อการดำรงชีพ มากกว่าตามกระแสโฆษณา					
3.1.6 ท่านมีการไปท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เมื่อมีวันหยุด หรือเทศกาล					
3.1.7 ท่านใช้โทรศัพท์และค่าโทรศัพท์แบบราคาประหยัด					
3.1.8 ท่านทำงานพิเศษหรือหารายได้พิเศษ					
3.2 ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร					
3.2.1 ท่านทานอาหารที่ร้านอาหาร/ภัตตาคาร					
3.2.2 ท่านทานร้านอาหารตามสั่ง					
3.2.3 ท่านทานอาหารที่โรงอาหารมหาวิทยาลัยฯ					
3.2.4 ท่านดื่มเครื่องดื่ม เช่น กาแฟ/ ชาเขียว/ น้ำอัดลม					
3.2.5 ท่านทานขนมกรุบกรอบ เช่น มันฝรั่งทอดกรอบ					
3.3 ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกาย					
3.3.1 ท่านเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่มีแบรนด์เนม					
3.3.2 ท่านซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายตามแฟชั่น หรือสมัยนิยม					
3.3.3 ท่านเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เฉพาะช่วงที่ลดราคา					
3.3.4 ท่านนำเสื้อผ้าที่ซื้อมาไปซ่อมแซมกลับมาใช้ใหม่					
3.4 ด้านการประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้าน หรือที่พักอาศัย					
3.4.1 ท่านปิดไฟฟ้า หลังจากเลิกใช้ทุกครั้ง					
3.4.2 ท่านปิดโทรทัศน์ เมื่อไม่มีคนดู					
3.4.3 ท่านถอดปลั๊กไฟฟ้าทุกครั้งหลังจากเลิกใช้อุปกรณ์					
3.4.4 ท่านปิดก๊อกน้ำทุกครั้งหลังจากเลิกใช้น้ำ					

การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปาน	กลาง	น้อยที่สุด
3.5 ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ					
3.5.1 ท่านรับประทานอาหารตรงเวลา					
3.5.2 ท่านรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ					
3.5.3 ท่านเที่ยวเตร่ตอนกลางคืน					
3.5.4 ท่านดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ หรือสิ่งของมีเมมา อื่นๆ หรือ สูบบุหรี่					
3.5.5 ท่านทำความสะอาดห้องนอนและที่พักร					
3.5.6 ท่านซักเสื้อผ้า รีดผ้าใหม่ทุกครั้งก่อนสวมใส่					
3.5.7 ท่านตรวจสุขภาพ สม่ำเสมอ					
3.5.8 เมื่อเจ็บป่วยจะไปพบแพทย์ หรือ ทำการรักษา ทันที					

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4.1 ท่านมีปัญหา อุปสรรคใด ที่ทำให้ไม่สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ ในการดำเนินชีวิตของตนเอง

.....

.....

.....

4.2 ท่านมีวิธีหรือแนวทางแก้ไขปัญหา และอุปสรรค ในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเองอย่างไร

.....

.....

.....

4.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

** ขอขอบคุณ ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามการวิจัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย **

ประวัติคณะผู้วิจัย

1. ชื่อ - สกุล นายเทพ เพียมะลั่ง
2. ชื่อ - สกุล Mr. Thep Phiamalung
3. เลขที่บัตรประชาชน 3 6705 00964 61 0
4. ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิชาการเกษตร
5. หน่วยงานที่สังกัด คณะเทคโนโลยีการเกษตร / มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
83 หมู่ 11 ตำบล สะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000 โทร 056- 717151 มือถือ
081-8881598 E-mail teppear@gmail.com
6. ประวัติการศึกษา วท.ม การจัดการการเกษตร
7. ระบุสาขาวิชาที่ชำนาญ เกษตรอินทรีย์ , มะขามหวาน , เศรษฐกิจพอเพียง
8. ผลงานวิจัย
เทพ เพียมะลั่ง. 2552. การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวบนพื้นที่สูง ตำบล
ทุ่งสมอ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเพชรบูรณ์. 62 หน้า
เทพ เพียมะลั่ง. 2552. การบริหารแมลงศัตรูมะขามหวานตามแนวเศรษฐกิจ
พอเพียงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านพลำ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์.
เพชรบูรณ์. ในการประชุมวิชาการ การพัฒนางานวิจัยท้องถิ่นเพื่อการใช้
ประโยชน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์และเครือข่าย ครั้งที่ 6
ระหว่างวันที่ 2-3 สิงหาคม 2553 อุดรดิตถ์. น. 13 – 21
เทพ เพียมะลั่ง และ มณฑล สนามชัยสกุล. 2552. การศึกษาบริบทชุมชนด้านสุข
ภาวะเพื่อความอยู่ดีมีสุขของชุมชนและสังคมของจังหวัดเพชรบูรณ์ :
กรณีศึกษา อำเภอหล่มเก่า. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เพชรบูรณ์. 259 หน้า
เทพ เพียมะลั่ง. 2553. ผลของการให้น้ำต่อการเพิ่มผลผลิตมะขามหวานพันธุ์สีทอง.
รวมบทคัดย่อการวิจัยประเภททุนทั่วไป ประจำปีงบประมาณ 2552-2554 น.
83 – 84
จินตนา สนามชัยสกุล เทพ เพียมะลั่ง และประธาน เรียงลาด 2553 . การพัฒนา
ผลผลิต และคุณภาพมะขามหวานของเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนมะขาม
หวาน ตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดเพชรบูรณ์. รายงานการวิจัย.
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. 52 หน้า

เทพ เพี้ยมะลั่ง. 2554. **ศึกษาวิธีที่เหมาะสมในการเก็บรักษาผลผลิตมะขามหวาน**
พันธุ์ศรี ชมภูเพื่อป้องกันการเข้าทำลายของด้วงขาโต.รายงานการวิจัย.
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.34หน้า

เทพ เพี้ยมะลั่ง. 2554. **การจัดการดินเพื่อการฟื้นฟูสวนมะขามหวาน ของเครือข่าย**
วิสาหกิจชุมชนมะขามหวานในจังหวัดเพชรบูรณ์. รายงานการวิจัย.
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. 47 หน้า

Thep Phiamalung 2554. **Approach Managing of Sweet Tamarind**
(*Tamarindus indica* L.) Gardens on Good Agricultural
Practice System for the Farmers in Phetchabun

Province. ในงานนำเสนอผลงานวิจัยระดับนานาชาติ เครือข่ายคณะ
เทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยี ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 21 -22
กรกฎาคม 2554 จังหวัดมหาสารคาม. น.14-15

จินตนา สนามชัยสกุล ปรีชา ศรีเรืองฤทธิ์ เทพ เพี้ยมะลั่ง ชาญชัย สุขสกุล
อิจฉรา กลิ่นจันทร์ วัฒสินี ดีปัญญา นฤมล บุญใหญ่ และชูเกียรติ โพนแก้ว.
2554. **การพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าข้าวจากระดับชุมชนสู่การตลาดอย่างยั่งยืน.**
รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. 135 หน้า

เทพ เพี้ยมะลั่ง. 2555. **การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสวนมะขามหวาน**
ต่อสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดเพชรบูรณ์.
รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. 135 หน้า

เทพ เพี้ยมะลั่ง และจินตนา สนามชัยสกุล. 2555. **การศึกษาความต้องการมะขาม**
เปรี้ยวเพื่อการแปรรูปและการพัฒนาเทคนิควิธีการต่อยอด ที่มี
ประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมของกลุ่มเกษตรกรบ้านเหมืองแบ่ง
ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์. ในงานการประชุม
วิชาการ ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น : บูรณาการองค์
ความรู้สู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน โครงการส่งเสริมการวิจัยใน
อุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา (สกอ.) ระหว่าง วันที่ 9-10 พฤศจิกายน 2555 จังหวัด
เชียงราย. น. 273 - 274

เบญจพร ศรีสุวรรณมาศ จินตนา สนามชัยสกุล และเทพ เพ็ญมะลิ่ง. 2555 การศึกษา
ยีน Rbcl ในคลอโรพลาสต์ เป็น molecular marker ในการจำแนกพันธุ์
ปลูกรองมะขามในจังหวัดเพชรบูรณ์. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราช
ภัฏเพชรบูรณ์.

เทพ เพ็ญมะลิ่ง. 2556. การเข้าสู่มาตรฐานข้าวคุณภาพสูงของสมาชิกเครือข่าย
เกษตรกรจังหวัดเพชรบูรณ์. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เพชรบูรณ์.

จินตนา สนามชัยสกุล เบญจพร ศรีสุวรรณมาศ เทพ เพ็ญมะลิ่ง และไพโรจน์ พรเจริญ
2556. ความหลากหลายของข้าวพื้นเมืองภาคเหนือ กรณีศึกษา : ข้าวไร่
พื้นเมืองในจังหวัดเพชรบูรณ์.

เทพ เพ็ญมะลิ่ง. 2556. การจัดการหนอนเจะกิ่งมะขามหวานแบบมีส่วนร่วมของ
เกษตรกรอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ วช.ปี 2557